ആറാം സ്കന്ദം ആരംഭം

സകൃന്മന: കൃഷ്ണപദാരവിന്ദയോർന്നിവേശിതം തദ്ഗുണരാഗി യൈരിഹ
നതേ യമം പാശഭൃതശ്ച തദ്ഭടാൻ സ്വപ്നേfപി പശ്യന്തി ഹിചീർണ്ണനിഷ്കൃതാ: **(6-1-19)**

പരീക്ഷിത്ത് ചോദിച്ചു: "അല്ലയോ മഹാത്മാവേ, നരകത്തിലേക്കു പോകുന്നതിൽനിന്നും ഒരുവനെങ്ങിനെ രക്ഷനേടാനാവും എന്നു പറഞ്ഞു തന്നാലും."

ശുകമുനി പറഞ്ഞു: മരണത്തിനുമുൻപ് ഒരുവൻ സ്വയം പാപങ്ങൾ ചെയ്തവനെന്നു തിരിച്ചറിഞ്ഞ് പ്രായശ്ചിത്തം ചെയ്യുകയാണെങ്കിൽ അവന് നരകത്തിൽ പോകേണ്ടി വരികയില്ല. അല്ലെങ്കിൽ അതനിവാര്യമത്രെ.

പരീക്ഷിത്ത് വീണ്ടും ചോദിച്ചു: "ഭഗവൻ, ഒരുവൻ ആത്മനിയന്ത്രണം നഷ്ടപ്പെട്ടതുകൊണ്ടാണല്ലോ പാപം ചെയ്യുത്. ആത്മനിയന്ത്രണമില്ലാത്തവർ വീണ്ടുംവീണ്ടും പാപകർമ്മങ്ങൾ ആവർത്തിക്കുന്നു. എങ്ങിനെയാണ് ഒരുവൻ തന്റെ പാപകർമ്മങ്ങൾ നിർത്തിവെച്ച് മുൻപാപങ്ങൾക്ക് പ്രായശ്ചിത്തം ചെയ്യുത്? അവൻ തന്റെ പാപങ്ങൾക്ക് പ്രായശ്ചിത്തം ചെയ്താലും, സ്വയം നിയന്ത്രണം ഇല്ലാത്തതിനാൽ അവൻ വീണ്ടും പാപം ചെയ്യുകയും പ്രായശ്ചിത്തം വെറുമൊരു അപഹാസവുമാവുകയും ചെയ്യും."

ശുകമുനി പറഞ്ഞു: നിങ്ങൾ പറഞ്ഞത് തികച്ചും ശരിയാണ്. പ്രായശ്ചിത്തം മാത്രം കൊണ്ട് പാപത്തിന് പരിഹാരം മുഴുവനുമായില്ല. ഒരു രോഗം മാറുവാൻ മരുന്നു കഴിച്ചാൽ മതിയാവും, എന്നാൽ അത് നിശ്ശേഷമായി മാറ്റാൻ അതിന്റെ മൂലകാരണത്തെ ഇല്ലായ്മ ചെയ്യണം. ഉദാഹരണത്തിന് അനുയോജ്യമല്ലാത്ത ഭക്ഷണം അയാൾ ഉപേക്ഷിക്കണം. സദ്ഗുണങ്ങളായ ദയ, സത്യം, ബ്രഹ്മചര്യം എന്നിവയിലൂടെയും ധാർമ്മീകാചാരങ്ങൾ പാലിക്കുന്നതിലൂടെയും ഒരുവന് പാപവാസനയിൽനിന്നും മോചനമുണ്ടാവുന്നു. എന്നാൽ ഭഗവാൻ വാസുദേവനോട് ഭക്തിയുള്ളവന്റെ മുൻപാപങ്ങളടക്കം എല്ലാം ക്ഷണേന വേരോടെ അറ്റു പോവുന്നു. ഒരു പാപിക്ക് ഭഗവൽഭക്തസേവനത്തിലുപരി മറ്റൊരു ശുദ്ധീകരണോപായവുമില്ല തന്നെ. മറ്റേതു മാർഗ്ഗവും ഒരുതരത്തിലല്ലെങ്കിൽ മറ്റൊരു വിധത്തിൽ അപൂർണ്ണമാണ്. ഭക്തിമാർഗ്ഗം തികച്ചും ഫലപ്രദവും ഒരിക്കലും തെറ്റുപറ്റാത്തതുമാണ്. വാസ്തവത്തിൽ ഭഗവാൻ നാരായണനോട് ഭക്തിയില്ലാതെ മറ്റു മാർഗ്ഗങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുന്നത് വൃഥാവ്യായാമമത്രെ. ഭഗവാൻ ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ താമരപ്പാദങ്ങളിൽ ജീവിതത്തിലൊരിക്കലെങ്കിലും മനസ്സർപ്പിച്ച ഒരുവന് സ്വപ്നത്തിൽ പോലും യമഭടന്മാരെ കാണേണ്ടതായി വരുന്നില്ല. കാരണം അവരുടെ പാപങ്ങൾക്ക് പരിഹാരമായി കഴിഞ്ഞുവല്ലൊ. ഇതിനുപോൽബലകമായി ജ്ഞാനികൾ ഒരു കഥ പറയുന്നു.

കന്യാകുബ്ജം എന്ന സ്ഥലത്ത് അജാമിളൻ എന്നു പേരായ ഒരു ബ്രാഹ്മണനുണ്ടായിരുന്നു. ബ്രാഹ്മണർക്ക് വിധിച്ചിട്ടുള്ള ആചാരമര്യാദകളോ ധർമ്മമാർഗ്ഗങ്ങളോ അനുസരിക്കാതെ, സദാചാര വിരുദ്ധയായ ഒരു സ്ത്രീയുടെ കൂടെയാണയാൾ താമസിച്ചിരുന്നത്. അവർക്ക് പത്തു മക്കളുമുണ്ടായിരുന്നു. അവരെ പോറ്റാനായി ബ്രാഹ്മണൻ കൊള്ളയും കൊലയും ചെയ്ത് മറ്റു പലേ പാപകർമ്മങ്ങളും ചെയ്ത് എൺപത്തിയെട്ടു വയസ്സുവരെ അയാൾ ജീവിച്ചു. മരണം തന്നെ തീണ്ടുമെന്ന് അയാൾ ഒരിക്കലും വിചാരിച്ചിരുന്നില്ല. എന്നാൽ സമയമടുത്തപ്പോൾ യമഭടന്മാർ അവരുടെ ഭീകരരൂപത്തിൽ അജാമിളനെ കൊണ്ടുപോവാൻ വന്നു. അപ്പോൾ അയാൾ തനിക്കു പ്രിയപ്പെട്ട ഇളയമകൻ നാരായണനെ പേരു പറഞ്ഞു വിളിച്ചു. ഭഗവൽനാമശ്രവണമാത്രയിൽ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ നിന്നും ഭഗവൽദൂതർ വന്ന് യമഭടന്മാരെ തുരത്തി അജാമിളനു രക്ഷയേകി.

യേന യാവാൻ യഥാf ധർമ്മോ ധർമ്മോ വേഹ സമീഹിത:
സ ഏവ തത്ഫലം ഭുങ്ക്തേ തഥാ താവദമുത്ര വൈ (6-1-45)
ഏഷ പ്രകൃതി സംഗേന പുരുഷസ്യ വിപര്യയ:
ആസീത് സ ഏവ നചിരാദീശസംഗാദ്വിലീയതേ (6-1-55)

ശുകമുനി തുടർന്നു: യമഭടന്മാർ വിഷ്ണുദൂതരെ ചോദ്യം ചെയ്തു. നിങ്ങളാരാണ്? യമധർമ്മ മനുഷ്ഠിക്കുന്നതിൽ ഞങ്ങൾക്ക് തടസ്സം നിൽക്കുന്നതെന്തുകൊണ്ട്? ഭഗവൽദൂതന്മാർ പുഞ്ചിരിച്ച് മറുചോദ്യം ചോദിച്ചു. നിങ്ങൾ യമരാജഭടന്മാരെങ്കിൽ മരണശേഷം ആര് എങ്ങിനെ ശിക്ഷിക്കപ്പെടുന്നു എന്നു പറഞ്ഞു തന്നാലും.

യമദൂതർ പറഞ്ഞു: ധർമ്മശാസ്ത്രങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് സദ്വൃത്തികളെയും പാപപ്രവൃത്തികളെയും തരം തിരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇഹലോകത്തിൽ പഞ്ചഭൂതങ്ങളും, സൂര്യചന്ദ്രന്മാരും, കാലവും എല്ലാം മനുഷ്യകർമ്മങ്ങൾക്കു സാക്ഷികളത്രെ. മനുഷ്യന് ഇഷ്ടമുള്ള കർമ്മം ചെയ്യാൻ സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ട്. ഇഹലോകത്തിലെ സദ്വൃത്തികളേയും ദുർവൃത്തികളേയും അനുസരിച്ചാണ് പരലോകത്തിലെ അവന്റെ ഗതി. അതുകൊണ്ട് നന്മതിന്മകളാൽ ഒരുവൻ നയിച്ച ജീവിതത്തിന്റെ രീതിക്കനുസൃതമായി അവന് പരലോകത്തിൽ നല്ലതും ചീത്തയുമായ അനുഭവങ്ങൾ ഉണ്ടാവുന്നു. എങ്ങുംനിറഞ്ഞു വിളങ്ങുന്ന യമൻ എല്ലാത്തിനും സാക്ഷിയാണ്.

ഒരുവന് സ്വപ്നസമയത്ത് ജാഗ്രതാവസ്ഥയിലെ കാര്യങ്ങളെപ്പറ്റി തീരെ അറിവില്ലാത്തതുപോലെ ജീവന് തന്റെ അവസ്ഥയെപ്പറ്റി ശരിയായ ധാരണ ഇല്ലാതാവുന്നു. ജീവൻ പത്തിന്ദ്രിയങ്ങളും, പഞ്ചപ്രാണനും മനസ്സുമടങ്ങിയ സൂക്ഷ്മശരീരത്തോട് താദാത്മ്യഭാവം പ്രാപിച്ച് കർമ്മങ്ങളോടും അനുഭവങ്ങളോടും മമതയിലാവുന്നു. അതിനാൽ ജീവൻ സൂക്ഷ്മശരീരത്തോടൊപ്പം ഒരോ ജന്മവും കടന്നുപോവുന്നു. അഹംബോധത്തോടെ സൂക്ഷ്മശരീരത്തോട് ആസക്തിയുണ്ടാവുന്നതു മൂലമാണ് ദു:ഖമുണ്ടാകുന്നത്. എന്നാൽ അജ്ഞാനിയായ ജീവൻ ഇതു മനസ്സിലാക്കുന്നില്ല. അങ്ങിനെ കൂടുതൽ കർമ്മങ്ങൾ കൊണ്ട് ദു:ഖമകറ്റാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെയത് തുടർച്ചയായി പോകുന്നു. അജ്ഞതമൂലമുള്ള ഈ വൃഥാ താദാത്മ്യഭാവം എല്ലാവരേയും കർമ്മം ചെയ്യാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് ആർക്കും ഒരു നിമിഷവും കർമ്മരഹിതമായി കഴിയാൻ സാദ്ധ്യമല്ലതന്നെ. ഈ സൂക്ഷ്മശരീരം, ശുക്ലാണ്ഡങ്ങളുടെ സഹായത്താൽ ഭൗതീകശരീരമുണ്ടാക്കുന്നു. ജീവന്റെ നിസ്സഹായാവസ്ഥ, സ്വയം ദ്രവ്യങ്ങളുമായിട്ടുള്ള ഏകതാഭാവം കൊണ്ടു തോന്നുന്നതാണ്. എന്നാൽ ജീവൻ ഭഗവാനിലേക്ക് തിരിഞ്ഞു ഭക്തിയുളവാവുമ്പോൾ ഇതിനവസാനമാവുന്നു. ഇതാണ് കർമ്മസിദ്ധാന്തം.

അജാമിളൻ സാത്വീകനായ ബ്രാഹ്മണനായിരുന്നു. എന്നാൽ ഒരിക്കൽ ഒരഭിസാരിക സ്ത്രീയും ഒരു പുരുഷനും ആലിംഗനത്തിലേർപ്പെട്ടതു കണ്ട് കാമത്തിനടിമപ്പെട്ട് സ്വയം ആ സ്ത്രീയുടെ കൂടെ കഴിയാൻ തീരുമാനിച്ചു. അന്നുമുതൽ നന്മയുടേയും ധർമ്മസദാചാരങ്ങളുടേയും മാർഗ്ഗം അയാൾ തുടർന്നില്ല. പാപപങ്കിലമായ ഒരു ജീവിതമാണയാൾ നയിച്ചത്. അതുകൊണ്ട് ഞങ്ങൾ അയാളെ യമരാജനു മുന്നിൽ കൊണ്ടു പോവുന്നു. അവിടെ ഉചിതമായ ശിക്ഷയ്ക്കു വിധേയനായി അയാൾ ശുദ്ധീകരിക്കപ്പെടുന്നതാണ്.

സാംങ്കേത്യം പാരിഹാസ്യം വാ സ്തോഭം ഹേളനമേവ വാ
വൈകുണ്ഡനാമഗ്രഹണമശേഷാഘഹരം വിദു: (6-2-14)
പതിത: സ്ഖലിതോ ഭഗ്ന: സന്ദഷ്ടസ്തപ്ത ആഹത:
ഹരിരത്യവശേനാഹ പുമാന്നാർഹതി യാതനാം (6-2-15)
യഥാഗദം വീര്യതമമുപയുക്തം യദൃച്ഛയാ
അജാനതോഽപ്യാത്മഗുണം കുര്യാന്മന്ത്രോഽപ്യുദാഹൃത: (6-2-19)
മ്രിയമാണോ ഹരേർന്നാമ ഗൃണൻ പുത്രോപചാരിതം
അജാമിളോഽപ്യഗാദ്ധാമ കിം പുന: ശ്രദ്ധയാ ഗൃണൻ (6-2-49)

വിഷ്ണുദൂതർ പറഞ്ഞു: ധർമ്മരാജാവിന്റെ ദൂതർ തന്നെ നിരപരാധിയായ ഒരുവനെ ശിക്ഷിക്കുന്നുവെന്നോ?. അപ്പോൾ നിരപരാധികൾ ആരെ ശരണം പ്രാപിക്കും? ധർമ്മപരിപാലനത്തിനായി നിയോഗിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളവർ തന്നെ സ്വന്തം കടമകളിൽ നിന്നും വ്യതിചലിക്കുകയാണെങ്കിൽ ജനകോടികൾ എന്തു ചെയ്യും? സാധാരണജനങ്ങളും മൃഗങ്ങളും യമധർമ്മരാജന്റെ മടിത്തട്ടിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിധിയും കാത്തിരിക്കുകയാണ്. അപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന് തെറ്റായ ഒരു കാര്യം ചെയ്യാൻ കഴിയുന്നതെങ്ങിനെ? അങ്ങിനെയെങ്കിൽ അദ്ദേഹം തന്റെ വിശ്വാസികൾക്ക് അത്യാപത്തു വിളിച്ചു വരുത്തുകയല്ലേ ചെയ്യുന്നത്? യമദൂതരെ, ഈ മനുഷ്യൻ തന്റെ മകനെ വിളിച്ചപ്പോഴാണെങ്കിലും ഹരിനാമമാണുച്ചരിച്ചത്. അതുകൊണ്ടു തന്നെ അയാളുടെ സകല പാപങ്ങൾക്കും പ്രായശ്ചിത്തമായിക്കഴിഞ്ഞു. ഭഗവൽനാമത്തിലുപരിയായി മനുഷ്യപാപങ്ങളെ നിശ്ശേഷമില്ലാതാക്കുന്ന മറ്റൊരു ശുദ്ധീകരണോപായവുമില്ല. എത്രതന്നെ നികൃഷ്ടമായ പാപങ്ങളായാൽ പോലും, ഭക്തിയുണ്ടാവുമ്പോൾ അവ വേരോടെ നശിക്കുന്നു.

ഹരിനാമം എല്ലാ പാപങ്ങളേയും നശിപ്പിക്കുന്നു. ആരേയെങ്കിലും വിളിക്കുമ്പോൾ യാദൃശ്ചികമായോ, തുലോം നിന്ദാത്മകമായോ ആണെങ്കിൽ പോലും അത് പ്രയോജനം ചെയ്യും. ഒരുവൻ വീഴുമ്പോഴോ, വഴുതുമ്പോഴോ, കൈകാലുകളൊടിയുമ്പോഴോ, മൃഗങ്ങളുടെ കടികൊള്ളുമ്പോഴോ ഒക്കെ അറിയാതെയെങ്കിലും ഹരിനാമം ഉച്ചരിക്കുന്ന പക്ഷം, അവന് പാപങ്ങളുടെ ശിക്ഷ ബാധകമല്ല തന്നെ. മറ്റു പാപപരിഹാരമാർഗ്ഗങ്ങൾ, ചെറുതും വലുതുമായ പാപങ്ങൾക്കുള്ള പ്രതിവിധികൾ, ധർമ്മശാസ്ത്രങ്ങൾ പ്രതിപാദിക്കുന്നുണ്ട്. അവ പാപത്തിന്റെ ഫലത്തിനെതിരായി വർത്തിക്കുമെങ്കിലും അതിന്റെ വേരറുക്കുന്നില്ല. പാപവാസന നശിക്കുന്നുമില്ല. എന്നാൽ ഭഗവാന്റെ നാമം അതിന്റെ മഹിമയോ അർത്ഥമോ അറിയാതെയാണെങ്കിലും ഉച്ചരിക്കുന്നതുമൂലം ഒരുവന്റെ ബോധതലത്തിൽ സൂക്ഷ്മമായ വ്യതിയാനങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്നു. ഭഗവൽനാമമുച്ചരിക്കുമ്പോൾ ഭഗവാൻ ഭക്തനിലേക്ക് തിരിയുന്നു. ശക്തിയേറിയ ഒരൗഷധം, രോഗിയുടെ അറിവുകൂടാതെ തന്നെ ശരീരത്തെ സുഖപ്പെടുത്തുന്നതുപോലെ ഹരിനാമോച്ചാരണം അവന്റെ സ്വഭാവത്തെത്തന്നെ മാറ്റിയെടുക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് അജാമിളനെ വെറുതെ വിടൂ. അവന് യമരാജസവിധത്തിലെത്തേണ്ടതില്ല.

ശുകമുനി തുടർന്നു: യമദൂതരിൽനിന്നും മോചിതനായ അജാമിളന് ഭഗവൽദൂതരായ ആ നാൽവരോട് സംസാരിക്കണമെന്നുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷെ അവർ മറഞ്ഞു കളഞ്ഞു. വിചിത്രമായ ഈ അനുഭവമോർത്ത് പശ്ചാത്തപിച്ച് അജാമിളൻ ഹരിദ്വാരിലോ ഗംഗാതീരത്തിലോ പോയി തീവ്രതപസ്സാധനകളനുഷ്ഠിച്ച് ശിഷ്ടകാലം ജീവിച്ചു. ശരീരമുപേക്ഷിക്കാറായപ്പോൾ ഭഗവൽദൂതർ തന്നെ വന്ന് അദ്ദേഹത്തെ ആ സവിധത്തിലേക്ക് കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോയി. അദ്ദേഹത്തിനും ഒരു ഭഗവൽദൂതന്റെ ശരീരവും പദവിയും ലഭിച്ചു. അങ്ങിനെ അറിയാതെ ഭഗവൽനാമമുച്ചരിച്ച് മകനെ വിളിച്ച അജാമിളനു ഭഗവദ് സവിധത്തിലിടം കിട്ടിയെങ്കിൽ ശ്രദ്ധാഭക്തിപൂർവ്വം ഭഗവാനെ സ്തുതിക്കുന്നവന് അനുഗ്രഹസിദ്ധി ഉണ്ടാവും എന്നതിനു സംശയമെന്തുള്ളൂ? ഈ കഥാകഥനം ശ്രവിക്കുകയോ പറയുകയോ ചെയ്യുന്ന ഒരുവനും നരകത്തിൽ പോവേണ്ടതായി വരികയില്ല. യമഭടന്മാർ അവനിലേക്ക് നോക്കുകപോലുമില്ല.

ജിഹ്വാ ന വക്തി ഭഗവദ്ഗുണനാമധേയം
ചേതശ്ച ന സ്മരതി തച്ചരണാരവിന്ദം
കൃഷ്ണായ നോ നമതി യച്ഛിര ഏകദാപി
താനാനയധ്വമസതോƒകൃത വിഷ്ണു കൃത്യാൻ (6-3-29)

ശുകമുനി തുടർന്നു: യമദൂതർ തങ്ങളുടെ യജമാനനെ ചെന്നു കണ്ടു ചോദ്യം ചെയ്തു. ഈ വിശ്വത്തിനു നിയമപാലകരായി എത്ര പേരുണ്ട്? ഇന്ന് അങ്ങയുടെ അധികാരത്തെ നാലു ദേവതകൾ മറികടന്നു. പാപിയായ അജാമിളനെ കൊണ്ടുവരാൻ കെട്ടിയ കയർ അവർ അറുത്തുകളഞ്ഞ് അവനെ മോചിപ്പിച്ചു. കാരണം, അജാമിളൻ നാരായണനാമം ഉച്ചരിച്ചു എന്നതാണ്. അതുകൊണ്ട് അങ്ങയുടെ ആജ്ഞാനുസരണം അവനെ കൊണ്ടുവരാൻ ഞങ്ങൾക്ക് സാധിച്ചില്ല.

യമരാജൻ ഭഗവാന്റെ പദകമലങ്ങൾ ധ്യാനിച്ച ശേഷം മറുപടിയായി പറഞ്ഞു. വിശ്വത്തിന്റെ നാഥനായി ഒരാളേ ഉള്ളൂ. അത് ഞാനല്ല. അദ്ദേഹം എങ്ങും നിറഞ്ഞു വിളങ്ങുന്നു. ആ ഭഗവാന്റെ മഹിമയിലാണ് നാമെല്ലാം ചേർന്ന് അദ്ദേഹത്താൽ തന്നെ നിയുക്തമായ ധർമ്മങ്ങളെ നിറവേറ്റുന്നത്. ബ്രഹ്മാവ്, ശിവൻ, ഞാൻ, മറ്റ് സ്വർഗ്ഗവാസികൾ എന്നല്ല ആർക്കും ഭഗവേച്ഛയേയോ ഉദ്ദേശ്യത്തേയോ അളക്കാൻ കഴിയില്ലതന്നെ. ഭഗവാന്റെ മായാശക്തിയാൽ ശുദ്ധസാത്വികരായ നമ്മൾപോലും മൂടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. നിങ്ങൾ അവിടെ കണ്ടു മുട്ടിയവർ ഭഗവൽദൂതരായ ദേവതകളാണ്. അവർ ഭക്തരെ സംരക്ഷിക്കുന്നു.

ഭാഗവതധർമ്മം, ഭഗവാന്റെ ഉൺമയെപ്പറ്റി അദ്ദേഹത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്നതുമായ പാതയെപ്പറ്റി, നാരദനും, പ്രഹ്ലാദനും, ജനകനും, ഭീഷ്മർക്കും, ബാലിക്കും, സനത്കുമാരനും, പരമശിവനും, കപിലനും, സ്വയംഭുവമനുവിനും, ശുകനും, എനിക്കുമൊഴികെ മറ്റാർക്കും അറിയില്ല. ഇതു പ്രകാരം ഭഗവൽപാദത്തിൽ ഭക്തി വളർത്തുകയെന്നതാണ് ഒരുവന്റെ പരമമായ ധർമ്മം. അവിടുത്തെ ദൂതന്മാർ കേവലം നശ്വരരായ ഭക്തരെ എല്ലാത്തരത്തിലും സംരക്ഷിക്കുന്നു. മരണത്തിൽനിന്നു പോലും മോചനം കൊടുക്കുന്നു. വെറും നാമോച്ചാരണത്തിന്റെ മഹത്വം നിങ്ങൾ നേരിട്ടറിഞ്ഞതാണല്ലോ. പണ്ഡിതന്മാർ ഇതൊന്നുമറിയാതെ എന്തെല്ലാം കർമ്മങ്ങളാണ് ചെയ്യുന്നത്. ജ്ഞാനികൾ ഭഗവൽനാമത്തെ ആശ്രയിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് അവർ അറിയാതെയൊരു പാപത്തിൽ ചാടിയാലും നാമം ആ പാപത്തെ തുടച്ചു മാറ്റുന്നു.

ഭഗവൽനാമത്തിലാശ്രയം കണ്ടെത്തിയവരെ നാം സമീപിക്കേണ്ടതില്ല. നമുക്കവരിൽ അധികാരമൊന്നുമില്ല. പക്ഷെ ഭഗവൽനാമമധുരം ആസ്വദിക്കാത്ത നികൃഷ്ടജിവികളെ ഇവിടെ കൊണ്ടുവരിക. ഭഗവൽനാമവും മഹിമയും ഉച്ചരിക്കാൻ ഏതൊരാളുടെ നാവു വഴങ്ങുന്നില്ലയോ, ഏതൊരുവന്റെ ഹൃദയം ഭഗവൽപ്പദമലരിണകളാൽ നിവസിതമാവുന്നില്ലയോ, ഏതൊരുവൻ ഭഗവാൻ കൃഷ്ണന്റെ നാമത്തിലും രൂപത്തിലും നമസ്കരിക്കുന്നില്ലയോ, ഒരിക്കലെങ്കിലും വിഷ്ണുസേവ ചെയ്യുന്നില്ലയോ അവനെ എന്റെ അടുത്തു കൊണ്ടുവരിക. എന്റെ ദൂതരാൽ ഞാൻ ചെയ്ത നിന്ദയെ അവിടുന്നു പൊറുത്താലും. ഭഗവാൻ നാരായണന്റെ ദൂതൻമാരുമായി അവർ വൃഥാ കലഹത്തിലേർപ്പെട്ടുവല്ലോ.

അതാണാദിവ്യനാമത്തിന്റെ മഹിമ. അഗസ്ത്യമുനിയിൽനിന്നും ഞാൻ കേട്ടതാണ് ആത്മോൽക്കൃഷ്ടമായ ആ ദിവ്യകഥ.

യദ് യന്നിരുക്തം വചസാ നിരൂപിതം ധീയാക്ഷഭിർവ്വാ മനസാ വോത യസ്യ
മാ ഭൂത് സ്വരൂപം ഗുണരൂപം ഹി തത്തത് സ വൈഗുണാപായവിസർഗ്ഗലക്ഷണ: (6-4-29)
യസ്മിൻ യതോ യേന ചയസ്യ യസ്മൈ യദ്യോ യഥാ കുരുതേ കാര്യതേ ച
പരാവരേഷാം പരമം പ്രാക്പ്രസിദ്ധം തദ് ബ്രഹ്മ തദ്ധേതുരനന്യദേകം (6-4-30)

ശുകമുനി തുടർന്നു: ഞാൻ നേരത്തെ പറഞ്ഞുവല്ലോ പ്രചേതരുടെ കാര്യം. അവർ പൊയ്കയിൽനിന്നും പുറത്തു വന്നപാടെ ചുറ്റുമുള്ള വൃക്ഷങ്ങളെയെല്ലാം വെട്ടി നശിപ്പിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. സോമൻ ഇടപെട്ട് അവരെ അനുനയനരൂപത്തിൽ ഗുണദോഷിച്ചു. “പാവപ്പെട്ട മരങ്ങളെ ദ്രോഹിക്കുന്നത് ശരിയല്ല. പ്രത്യേകിച്ചും അവരുടെ ധർമ്മം ജീവികൾക്ക് രക്ഷനൽകുക എന്നതാവുമ്പോൾ. അവയേയും ജീവികളുടെ പോഷകത്തിനായി ഭഗവാൻ സൃഷ്ടിച്ചതത്രേ. അചരങ്ങളായ സൃഷ്ടികൾ ചരങ്ങളായവക്ക് ഭക്ഷണമത്രേ. കാലുകളുള്ളവർക്ക് കാലുകളില്ലാത്ത ജീവികൾ ഭക്ഷണം. കൈയ്യുള്ള ജീവികൾക്ക് കയ്യില്ലാത്തവ ഭക്ഷണം. ഇരുകാലികൾക്ക് നാൽക്കാലികൾ ഭക്ഷണം. ഈ നശീകരണ വൃത്തിയിൽ നിന്നും പിന്തിരിഞ്ഞ് അച്ഛൻ ജീവിച്ച പോലെ ജീവിച്ചാലും. കാരണം മാതാപിതാക്കൾ, കുട്ടികളുടെ ശരിയായ സുഹൃത്തുക്കളത്രെ. കൺപീലികൾ കണ്ണിനും, രാജാവ് പ്രജകൾക്കും, ഗൃഹസ്ഥൻ ഭിക്ഷക്കാരനും, ഭർത്താവ് സ്ത്രീക്കും, ജ്ഞാനി അജ്ഞാനിക്കും, ഉത്തമ സുഹൃത്തുക്കളത്രെ. നിങ്ങളുടെ കോപമടക്കിയാലും. പ്രകൃത്യാലുള്ള ഗുണങ്ങൾക്കതീതരായി നിങ്ങൾ ഭഗവൽകൃപയ്ക്ക് പാത്രമായിത്തീരും. ഭഗവൽശരീരം, ചരാചരസൃഷ്ടികളുടെ സഞ്ചയമത്രെ.” ഇത്രയും പറഞ്ഞ് മാരി എന്ന പെൺകുട്ടിയെ സോമൻ അവർക്ക് നൽകി. കാലക്രമത്തിൽ ദക്ഷപ്രാചേതസൻ എന്ന പുത്രൻ അവൾക്കുണ്ടായി.

ആദ്യം ദക്ഷപ്രാചേതസൻ സ്വന്തം ഇഛയാൽ പലേ വിധ ജീവജാലങ്ങളെയും സൃഷ്ടിച്ചു. പക്ഷെ ഇവ പെറ്റുപെരുകിയില്ല. അപ്പോൾ അദ്ദേഹം ഭഗവാനെ ധ്യാനിച്ച് തപസ്സു ചെയ്തു. “ജീവന് തുലോം അജ്ഞാതമായ ഗുണങ്ങളോടു കൂടിയ ആ പരമദിവ്യസ്വരൂപത്തിന് നമസ്കാരം. ഒരു വസ്തു സ്വയം അതിൻെറ ബോധശക്തിയെ അറിയാത്തതുപോലെയാണ് ജീവൻെറ അജ്ഞത. പരിശുദ്ധമായ മനസിൽ ചിന്താവ്യതിയാനങ്ങൾ അകന്ന് ശാന്തതയുണ്ടാവുമ്പോൾ ജീവൻെറ ഈ അജ്ഞതയും അകലുന്നു. പറയപ്പെടുന്ന വാക്കുകൾ കൊണ്ടോ കാഴ്ചശക്തി കൊണ്ടോ, മനസ്സുകൊണ്ടോ അവിടത്തെ അറിയുക സാദ്ധ്യമല്ല. ഇവയെല്ലാം ഗുണങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഉൺമയുടെ പ്രകൃതിധർമ്മം അറിയാൻ വിശ്വസൃഷ്ടിയിൽനിന്നും വിശ്വപ്രളയത്തിൽനിന്നും അനുമാനിച്ചെടുക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ആരാൽ എന്ത് ആരോട് ചെയ്യുന്നുവോ അവയെല്ലാം ആ പരബ്രഹ്മം തന്നെയാണ്. വൈരുദ്ധ്യങ്ങളായ തത്വസംഹിതകൾക്കടിസ്ഥാനമായുള്ളതും അതേ ബ്രഹ്മം തന്നെ. ആ പരമസത്ത എൻെറ പ്രാർത്ഥനയെ സ്വീകരിക്കട്ടെ.”

അങ്ങിനെ പ്രാർത്ഥിക്കവേ ഭഗവാൻ സ്വയം ദക്ഷൻെറ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. അത്ഭുതസ്തബ്ദനായി ദക്ഷൻ ഭഗവാൻെറ കാൽക്കൽ നിശ്ശബ്ദനായി വീണുകിടന്നു. ഭഗവാൻ പറഞ്ഞു. “എല്ലാ സൃഷ്ടികളും പ്രത്യുൽപ്പാദനം നടത്തി പെരുകണമെന്നത് എൻെറ ഇഛയാണ്. സൃഷ്ടിക്ക് മുൻപ് ഞാൻ മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. എൻെറ മായാശക്തിയാൽ ഉറങ്ങികിടന്നിരുന്ന അനന്തമായ പ്രാബല്യങ്ങൾ പ്രകടിതമായി. ബ്രഹ്മാവും നീയും മറ്റെല്ലാവരും എൻെറതന്നെ പ്രകടിതരൂപങ്ങളത്രെ. നിങ്ങളെല്ലാം യോനീജന്മങ്ങളല്ല. പുരുഷസ്ത്രീ സംയോഗത്താൽ സൃഷ്ടിജാലങ്ങൾ പെറ്റുപെരുകാനുള്ള സമയമായിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് പഞ്ചജനൻെറ പുത്രിയായ അസികനിയെ പാണിഗ്രഹണം ചെയ്താലും. അവളിലൂടെ മറ്റെല്ലാ ജീവജാലങ്ങളെയും സൃഷ്ടിച്ചാലും.” ഇത്രയും പറഞ്ഞ് ഭഗവാൻ അപ്രത്യക്ഷനായി.

ഓം നമോ നാരായണായ പുരുഷായ മഹാത്മനേ
വിശുദ്ധസത്ത്വധിഷ്ണ്യായ മഹാഹംസായ ധീമഹി (6–5–28)
നാനുഭൂയ ന ജാനാതി പുമാൻ വിഷയതീക്ഷ്ണതാം
നിർവ്വിദ്യേത സ്വയം തസ്മാന്ന തഥാ ഭിന്നധീ: പരൈ: (6–5–41)

ശുകമുനി തുടർന്നു: അസീകിനിയിൽ ദക്ഷന് പതിനായിരം പുത്രന്മാരുണ്ടായി. ഹര്യാസ്വന്മാർ എന്ന് അവർ അറിയപ്പെട്ടു. അച്ഛൻെറ നിർദ്ദേശപ്രകാരം പുനരുൽപ്പാദനം നടത്തി പെരുകാനുള്ള ഉദ്ദേശത്തോടെ നാരായണസാരം എന്ന തടാകത്തിനടുത്ത് തപശ്ചര്യകൾക്കായി അവർ എത്തിച്ചേർന്നു. ഒരു ദിവസം നാരദമുനി അവിടെ ചെന്നു പറഞ്ഞു: "ലോകത്തിൻെറ വിപുലതയെപ്പറ്റി മനസ്സിലാക്കാതെ സന്തതി പരമ്പരകൾ എങ്ങിനെയുണ്ടാവാനാണ്? നിങ്ങൾ, ഒരാൾ മാത്രം വാഴുന്നയിടം അറിയണം. പുറത്തേക്കുള്ള വഴികളില്ലാത്ത ഒരു കുഴി. പലേ രൂപഭാവങ്ങളുള്ള ഒരു സ്ത്രീ. വേശ്യയുടെ ഭർത്താവ്. ഒരേ സമയം എതിർദിശകളിലൊഴുകുന്ന ഒരു നദി. ഇരുപത്തിയഞ്ച് വസ്തുക്കൾ കൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ വീട്. അരയന്നം എന്നിവയും എന്താണെന്നറിയണം" ഹര്യാസ്വന്മാർ ഈ കടങ്കഥക്ക് ഉത്തരം കണ്ടെത്താൻ ധ്യാനത്തിലേർപ്പെട്ടു. ആത്മാവിനെപ്പറ്റിയാണിതെന്ന് അവർ മനസ്സിലാക്കി. ലോകമാണ് സൂക്ഷ്മശരീരം. ഭഗവാനാണ് അതിൻെറ ഏകാധിപതി. പലേ രൂപഭാവങ്ങളുള്ള സ്ത്രീ, ബുദ്ധിയാണ്. ബുദ്ധിയോടുള്ള താദാത്മ്യഭാവമാണ് വേശ്യയുടെ ഭർത്താവ്. എതിർദിശകളിലൊരേസമയം ഒഴുകുന്ന നദിയാണ് മായ. ആത്മസാക്ഷാത്ക്കാരത്തിലായി ക്കഴിഞ്ഞാൽ തിരിച്ചു പോക്കില്ല എന്നതാണ് പുറത്തേക്കു വഴികളില്ലാത്ത കുഴി. മനുഷ്യ വ്യക്തിത്വമാണ് ഇരുപത്തിയഞ്ചു വസ്തുക്കൾകൊണ്ട് നിർമ്മിച്ച വീട്. വിജ്ഞാനമാണ് അരയന്നം. ഹര്യാസ്വർ നാരദൻ പറഞ്ഞുകൊടുത്ത കാര്യത്തെപ്പറ്റി വിചിന്തനം ചെയ്തു. ഈ പറഞ്ഞ കാര്യങ്ങളെല്ലാം സ്വയം അനുഭവിച്ചറിയാതെ ലൗകീകകർമ്മങ്ങളിലേർപ്പെട്ടിട്ട് എന്തുകാര്യം എന്നവർ ചിന്തിച്ചു. എല്ലാവരും സന്യസിക്കുവാൻ തീരുമാനിക്കുകയും ചെയ്തു. ദക്ഷൻ ഇതുകേട്ട് ദു:ഖിതനായെങ്കിലും അസീകിനിയിൽ ഒരായിരം പുത്രന്മാരെ കൂടി സൃഷ്ടിച്ചു. അവരെ ശബലാശ്വന്മാർ എന്ന് വിളിക്കുന്നു. അവരും അച്ഛൻെറ നിർദ്ദേശ പ്രകാരം നാരായണസാരത്ത് തപസ്സിനായി ചെന്നു. മനസാ, അവരിങ്ങിനെ പ്രാർത്ഥിച്ചു. "പരമപുരുഷനും പരമസത്വവുമായ ഭഗവാൻ നാരായണന് നമോവാകം." അധികം താമസിയാതെ നാരദമുനി അവരെ സമീപിച്ചു. എന്നിട്ട് അവരെ ജ്യേഷ്ഠന്മാരുടെ പാത പിന്തുടരാൻ പ്രേരിപ്പിച്ചു. നാരദമുനിയുടെ വാക്കുകളുടെ പ്രചോദനത്താൽ ശബലാശ്വന്മാരും സന്യാസമാർഗം സ്വീകരിച്ചു.

ദക്ഷന് ഇതേറ്റവും അസഹ്യമായിത്തോന്നി. നാരദനെ കണ്ടപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. "സന്യാസവേഷത്തിൽ നടന്ന് നിങ്ങൾ ചെയ്തത് വളരെ ഉപദ്രവമായിപ്പോയി. എൻെറ പുത്രന്മാരെ അവരുടെ കടമകളിൽ നിന്ന് നിങ്ങൾ പിന്തിരിപ്പിച്ചു. മാമുനിമാർക്കും പിതൃക്കൾക്കും ദേവതകൾക്കും വേണ്ടി അവർ ചെയ്യേണ്ട കർമ്മങ്ങൾ പോലും നടക്കുന്നില്ല. അവർക്ക് ലൗകീകകർമ്മങ്ങളുടെ അയോഗ്യതയെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കാൻ അവസരം കൂടി ലഭിക്കുകയുണ്ടായില്ല. ലോകത്തോടുള്ള നിർമ്മമത, മറ്റുള്ളവർ പറഞ്ഞുകേട്ടതുകൊണ്ട് ലഭിക്കുകയില്ല. ഒരു മനുഷ്യൻ ഇന്ദ്രിയവസ്തുതകളുടെ നിരർത്ഥത അവയുടെ സ്വാനുഭവങ്ങൾകൊണ്ടു മാത്രമേ മനസ്സിലാക്കുകയുള്ളൂ. അനുഭവങ്ങളിലൂടെ മാത്രമേ ഇന്ദ്രിയാനുഭവങ്ങളോട് അസ്വാരസ്യം ഉണ്ടാവൂ . മറ്റാരുടേയും സാക്ഷ്യാനുഭവം കൊണ്ടല്ല അതുണ്ടാവുന്നത്. അതുകൊണ്ട് നിങ്ങൾ അനാവശ്യമായി, അകാലത്ത് ഈ ചെറുപ്പക്കാരുടെ മനസ്സിളക്കി സൃഷ്ടിപ്രക്രിയക്ക് തടസ്സം വരുത്തി. അതുകൊണ്ട് നിങ്ങൾക്ക് സ്ഥിരതയോടു കൂടിയ ഒരു അസ്തിത്വം ഉണ്ടാവുകയില്ല. നിങ്ങൾ എന്നും അലഞ്ഞു തിരിയാനിടവരട്ടെ."

മുനി പുഞ്ചിരിയോടെ ശാപമേറ്റുവാങ്ങി. അതാണ് മഹാത്മാക്കളുടെ രീതി. അവർക്ക് പ്രതികാര ശക്തിയുണ്ടെങ്കിൽ പോലും അവരതിൽനിന്നും പിൻതിരിയുന്നു. കാരണം അവർ ക്ഷമാശീലരും സഹനശീലരുമാണ്.

അര്യമ്ണോ മാതൃകാ പത്നീ തയോശ്ചർഷണയ: സുതാ:
യത്ര വൈ മാനുഷീ ജാതിർ ബ്രഹ്മണാ ചോപകൽപിതാ: (6-6-42)

ശുകമുനി തുടർന്നു: അതിനുശേഷം ദക്ഷനും അസികിനിക്കും അറുപതു പുത്രിമാരുണ്ടായി. അതിൽ പത്തുപേർ ധർമ്മരാജാവിനേയും പതിമൂന്ന് പേർ കശ്യപനേയും ഇരുപത്തിയേഴുപേർ ചന്ദ്രനേയും രണ്ടുപേർ വീതം ഭൂതൻ, അംഗിരൻ, കൃഷ്വാസ്വൻ എന്നിവരേയും ബാക്കിയുള്ളവർ താർക്ഷ്യനേയും വിവാഹം കഴിച്ചു. അവരുടെ പരമ്പരകളായാണ് വിശ്വം മുഴുവൻ ജീവനിബിഢമായത്.

ഭാനു, ലമ്പൻ, കുകുഭ, ജാമി, വിശ്വൻ, സാദ്ധ്യ, മരുത്വതി, വാസു, മുഹൂർത, സങ്കൽപ എന്നിവർ ധർമ്മരാജന്റെ ഭാര്യമാർ. ഭാനുവിന്റെ പൗത്രനാണ് ഇന്ദ്രസേനൻ. ലമ്പയുടെ മകൻ വിദ്യോതൻ മേഘങ്ങൾക്ക് ജന്മം കൊടുത്തു. കുകുഭിന്റെ മകൻ സങ്കടൻ കോട്ടകൾ ഉണ്ടാക്കി. ജാമിയുടെ പുത്രനായ സ്വർഗ്ഗന്റെ പുത്രനായി നന്ദി പിറന്നു. വിശ്വയിൽനിന്നും വിശ്വദേവരും, സാദ്ധ്യയിൽ സാദ്ധ്യയും, സാദ്ധ്യയിൽ അർത്ഥസിദ്ധിയും, മരുത്വവതിയിൽ മരുത്വാനും ജയന്തനും (ഭഗവദവതാരം) ഉണ്ടായി. മുഹൂർത, ദിനങ്ങളെ നാൽപ്പത്തിയെട്ട് മിനുട്ടുകളായിത്തിരിക്കുന്ന വിഭജനമുണ്ടാക്കി. സങ്കൽപ്പയിൽനിന്നും ചിന്തകളുണ്ടായി. കാമം ചിന്തയിൽനിന്നും ജനിച്ചു. അഷ്ടവസുക്കൾ (ദ്രോണൻ, പ്രാണൻ, ധ്രുവൻ, അർക്കൻ, അഗ്നി, ദോഷ, വസു, വിഭാവസു) വസുവിൽ ജനിച്ചു. അവരുടെ പരമ്പരകളായി നഗരങ്ങൾ, പട്ടണങ്ങൾ, ജീവഗുണങ്ങൾ, വികാരങ്ങൾ എന്നിങ്ങിനെയെല്ലാം സൃഷ്ടികളുണ്ടായി.

ഭൂതനിൽ നിന്നും സ്വരൂപയിൽ നിന്നും പതിനൊന്ന് രുദ്രന്മാർ പിറന്നു. രൈവതൻ, അജൻ, ഭാവൻ, ഭീമൻ, വാമൻ, ഉഗ്രൻ, വൃഷാകവി, അജൈകപത്, അഹിർഭുധ്ന്യ, ബഹുരൂപ, മഹാൻ എന്നിവർ. ഭൂതന്റെ മറ്റൊരു ഭാര്യയിൽ രുദ്രരുടെ പാർഷദന്മാർ ജനിച്ചു. അംഗിരനും സ്വാധയും പിതൃക്കളെ അവരുടെ മക്കളായി ദത്തെടുത്തു. വിനത, കദ്രു, പതംഗി, യാമിനി എന്നിവർ തർക്ഷ്യന്റെ ഭാര്യമാർ. വിനതയിൽ ഭഗവൽവാഹനമായ ഗരുഡനും, പ്രഭാതവും പിറന്നു. കദ്രുവിൽനിന്നും സർപ്പങ്ങൾ ഉണ്ടായി. കൃഷവന് തന്റെ ആദ്യഭാര്യയായ അർചിയിൽ കൃഷാസ്വൻ ഉണ്ടായി. വേദശിരൻ, ദേവലൻ, വയുനൻ, മനു എന്നിവർ ധിഷ്ണയിൽ നിന്നുമുണ്ടായി.

സോമൻ(ചന്ദ്രൻ) ഇരുപത്തിയേഴ് നക്ഷത്രസമൂഹങ്ങളെ വിവാഹം ചെയ്തു. അതിൽ രോഹിണിയോട് പ്രതിപത്തി കൂടുതലുണ്ടായതുകൊണ്ട് സോമന് ദക്ഷന്റെ ശാപമേൽക്കാനിടയായി. എങ്കിലും ദക്ഷനെ പ്രസാദിപ്പിച്ച്, സോമൻ ശാപപരിഹാരവും നേടി. വൃദ്ധിക്ഷയങ്ങൾ അങ്ങിനെയുണ്ടായി. അദിതി, ദിതി, ദനു, കാസ്ത, അരിഷ്ട, സുരസ, ഇള, മുനി, ക്രോധാസ്വാ, താമ്ര, സുരഭി, സരമ, തിമി എന്നിവർ കശ്യപന്റെ ഭാര്യമാർ. അവരാണ് ഭൂമിയിലെ ജീവജാലങ്ങൾക്ക് ജന്മമേകിയത്. തിമിയിൽനിന്നും ജലജീവികളുണ്ടായി. സരമയിൽനിന്നും വന്യമൃഗങ്ങളുണ്ടായി. സുരഭിയിൽനിന്നാണ് പോത്ത്, എരുമ എന്നിവയുണ്ടായത്. വന്യപക്ഷികൾ ഉണ്ടായത് താമരയിൽനിന്നാണ്. അപ്സരസ്ത്രീകൾ മുനിയിൽനിന്നും, ഇഴജന്തുക്കൾ ക്രോധവസ്വയിൽനിന്നും ഉണ്ടായി. ഇളയിൽനിന്ന് പച്ചക്കറികൾ, സുരസയിൽ നിന്ന് രാക്ഷസന്മാർ, അരിഷ്ടയിൽ നിന്നും സ്വർഗ്ഗഗായകർ എന്നിവരുണ്ടായി. കാസ്തയിൽ നിന്നും ഒറ്റക്കുളമ്പുള്ള മൃഗങ്ങൾ ഉണ്ടായി. യുദ്ധവീരന്മാരായ ദാനവർ ദനുവിൽനിന്നുണ്ടായി. അതിലൊരാളായ വിപ്രചിത്തി നൂറ്റിയൊന്നു പുത്രന്മാർക്ക് ജന്മം നൽകി. അതിൽ രാഹു ചിരഞ്ജീവിയായി. ബാക്കിയുള്ളവർ കേതുവും (ഉൽക്കകൾ). വിധാതൻ, അര്യമാൻ, പൂഷൻ, ത്വഷ്ടാൻ, സവിതാൻ, ഭഗ, ധാതാൻ, വിധാതാൻ, വരുണൻ, മിത്രൻ, ശക്രൻ, വാമനൻ എന്നിവരാണ് ആദിത്യന്മാർ. അദിതിപുത്രന്മാരായ ഇവർ ദേവന്മാരത്രേ. വിവസ്വന് സാംജനായിൽ ശ്രദ്ധാദേവനും, യമയിൽ യമിയും, ഛായയിൽ സനൈശ്യരയും, സാവരണിയും ഉണ്ടായി. ആര്യമയ്ക്ക് ചർഷണിയെന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെടുന്ന ആൺമക്കൾ മാതൃകയിലുണ്ടായി. അവരിൽ വിജ്ഞാനമുണ്ടായിരുന്നു. സൃഷ്ടാവ് മനുഷ്യരാശിയെ ഉരുത്തിരിച്ചെടുത്തത് ഇവരിൽനിന്നാണ്.

കോ ഗൃധ്യേത് പണ്ഡിതോ ലക്ഷ്മീം ത്രിവിഷ്ടപപതേരപി
യയാഹമാസുരം ഭാവം നീതോfദ്യ വിബുധേശ്വര: **(6–7–12)**
ആചാര്യോ ബ്രഹ്മണോ മൂർത്തി: പിതാ മൂർത്തി: പ്രജാപതേ:
ഭ്രാതാ മരുത് പതേർമ്മൂർത്തിർമ്മാതാ സാക്ഷാത് ക്ഷിതേസ്തനു: **(6–7–29)**
ദയായാ ഭഗിനീ മൂർത്തിർധർമ്മസ്യാത്മാതിഥി: സ്വയം
അഗ്നേരഭ്യാഗതോ മൂർത്തി: സർവ്വഭൂതാനി ചാത്മന: **(6–7–30)**

ശുകമുനി തുടർന്നു: ഒരു ദിവസം ദേവരാജാവായ ഇന്ദ്രൻ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ മറ്റു ദേവൻമാരോടും വിണ്ണവരോടും കൂടിയിരിക്കുകയായിരുന്നു. സ്വർഗ്ഗഗായകർ ഇന്ദ്രന്റെ മഹത്വങ്ങളെ വാഴ്ത്തിപ്പാടി. ആ സമയത്ത് ദേവരാജാവായ ബ്രഹസ്പതി സഭയിലേക്കു കടന്നുവന്നു. ഇന്ദ്രൻ എഴുന്നേൽക്കുകയോ ഗുരുവിനെ വന്ദിക്കുകയോ ചെയ്തില്ല. ബ്രഹസ്പതിക്ക് വേണമെങ്കിൽ ഇന്ദ്രനെ ശിക്ഷിക്കാമയിരുന്നുവെങ്കിലും അദ്ദേഹമതു ചെയ്തില്ല. രാജഗർവ്വം വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ അദ്ദേഹം ആഗ്രഹിച്ചുമില്ല. ആരോടും പറയാതെ ഗുരു സഭ വിട്ടുപോയി. ഇന്ദ്രന് ഉടനേ തന്നെ തന്റെ വിഡ്ഢിത്തം മനസ്സിലായി. മനസ്താപം തോന്നുകയും ചെയ്തു. “സ്ഥാനമാനങ്ങളും അധികാരവും ഒരുവനെ ചീത്തയാക്കുന്നു. സ്വർഗ്ഗരാജപദവിയും അധികാരവും ആരാണ് മോഹിക്കുന്നത്? ആ പദവി കാരണം ദേവരാജാവായ ഞാൻ അസുരന്മാരുടെ നിലവാരത്തിലേക്ക് അധ:പതിച്ചിരിക്കുന്നു.” ഇന്ദ്രന് ബ്രഹസ്പതിയുടെ സാന്നിദ്ധ്യം ആവശ്യമായിത്തോന്നി. പക്ഷേ അദ്ദേഹം അദൃശ്യനായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ഗുരുവും മാർഗ്ഗദർശിയുമില്ലാതെ ഇന്ദ്രൻ, ചുക്കാനില്ലാത്ത കപ്പൽപോലെ അലഞ്ഞു. ദേവശത്രുക്കളായ രാക്ഷസർ സ്വർഗ്ഗത്തിലെ അവസ്ഥ മനസ്സിലാക്കി ദേവന്മാരെ ആക്രമിച്ചു കീഴടക്കി. രാജ്യത്തിന്റെ പലേ ഭാഗങ്ങളും അവരുടെ കീഴിലായി. ദേവന്മാർ ബ്രഹ്മാവിന്റെയടുക്കൽ സങ്കടമുണർത്തിച്ച് അവർക്കുണ്ടായ പരാജയത്തെപ്പറ്റി പറഞ്ഞു.

ബ്രഹ്മാവ് പറഞ്ഞു: “നിങ്ങൾ ഗുരുവിനെ നിന്ദിച്ചതിന്റെ ഫലമായിട്ടാണ് ശത്രുവിൽനിന്നും ഈ പരാജയം ഉണ്ടായത്. അവർ ശക്തരായത് അവർ തങ്ങളുടെ ഗുരുവിനെ അനുസരിച്ച് ബഹുമാനിച്ചു നടക്കുന്നതു കൊണ്ടാണ്. അവർ തങ്ങളുടെ ഗുരുവിനോട് കാണിക്കുന്ന ഭക്തി കൊണ്ടുണ്ടാവുന്ന ശക്തിയാൽ എന്റെ ഇരിപ്പിടം പോലും അവർക്ക് കീഴടക്കാനായേക്കും. ഏതൊരുവൻ സന്യാസികളേയും, ഭഗവാനേയും, പശുക്കളേയും പൂജിച്ച് ബഹുമാനിക്കുന്നുവോ അവന് ദുര്യോഗങ്ങൾ ഉണ്ടാവുന്നതല്ല. അതുകൊണ്ട് വിശ്വരൂപമുനിയെ ചെന്നു കാണുക. അദ്ദേഹം തപശ്ചര്യകൊണ്ട് ഉന്നതനായ ഋഷിവര്യനത്രെ. അദ്ദേഹത്തോട് നിങ്ങളുടെ ഗുരുവായിരിക്കാൻ യാചിച്ചപേക്ഷിക്കുക. ശത്രുക്കളോട് അനുകമ്പയുണ്ട് അദ്ദേഹത്തിനെങ്കിലും അതു വകവെക്കാതിരിക്കുക. നിങ്ങൾക്ക് ഇതു മാത്രമേ വഴിയുള്ളു.” ദേവന്മാർ വിശ്വരൂപനെ ചെന്നു കണ്ട് ഇങ്ങിനെ പ്രാർത്ഥിച്ചു. “അങ്ങ് പ്രതീക്ഷിക്കാത്ത അതിഥികളായി ഞങ്ങൾ വന്നിരിക്കുന്നു. ഞങ്ങളുടെ പ്രാർത്ഥന കേട്ടാലും മഹാമുനേ കാരണം, ഗുരു പരബ്രഹ്മത്തിന്റെ പ്രതീകമത്രെ. അഛൻ സൃഷ്ടാവിന്റേയും, അമ്മ ഭൂമീദേവിയുടെയും, സഹോദരൻ ഇന്ദ്രന്റെയും, സഹോദരി കരുണയുടെയും, പ്രതീക്ഷിക്കാത്ത അതിഥി ശ്രേഷ്ഠതയുടെയും, അതിഥി അഗ്നിയുടേയും എല്ലാ ജീവജാലങ്ങളും പരമാത്മാവിന്റേയും പ്രതീകങ്ങളത്രെ. ഞങ്ങൾ അസുരന്മാരാൽ തോൽപ്പിക്കപ്പെട്ട് വന്നിരിക്കുകയാണ്. ഞങ്ങൾക്കു മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശം തരാൻ ഒരു ഗുരുവില്ല. ദയാവായി ഞങ്ങളുടെ ഗുരുവായി വന്നാലും.”

വിശ്വരൂപൻ പറഞ്ഞു: പൂജാരിയായി ദക്ഷിണ വാങ്ങിക്കുന്നവന്റെ ജോലി, മാനഹാനിപരമത്രെ. ഞങ്ങൾ ദരിദ്രരായിക്കഴിഞ്ഞ് സംഗതിവശാൽ കിട്ടുന്നതുകൊണ്ട് തൃപ്തിപ്പെടേണ്ടവരാണ്. അല്ലാതെ പൂജാരിയായി ധനം സമ്പാദിക്കേണ്ടവരല്ല. എന്നാലും നിങ്ങളെപ്പോലുള്ള നല്ലയാളുകളുടെ അഭ്യർത്ഥന നിരസിക്കുന്നതെങ്ങിനെ? അതുകൊണ്ട് ഞാൻ നിങ്ങളുടെ ആഗ്രഹപ്രകാരം, എന്റെ സ്വന്തം താൽപര്യങ്ങൾ ബലികഴിച്ചിട്ടായാലും നിങ്ങൾക്ക് ഗുരുവായിരിക്കാം.

ഏതദ്ധാരയമാണസ്തു യംയം പശ്യതി ചക്ഷുഷാ
പദാവാ സംസ്പൃശേത്സദ്യ: സാധ്വസാത് സ വിമുച്യതേ (6–8–36)
ന കുതശ്ചിദ്ഭയം തസ്യ വിദ്യാം ധാരയതോ ഭവേത്
രാജദസ്യുഗ്രഹാദിഭ്യോ വ്യാഘ്രാദിഭ്യശ്ച കർഹിചിത് (6–8–37)

ശുകമുനി തുടർന്നു: ദേവഗുരുവായ വിശ്വരൂപൻ ഇന്ദ്രന് നാരായണകവചം ഉപദേശിച്ചു. ആപത്തു നേരിടേണ്ടി വരുമ്പോൾ ഭക്തനായ ഒരുവൻ കുളികഴിഞ്ഞ് വടക്കോട്ടു ദർശനമായിരുന്ന് നാരായണകവചം ചൊല്ലണം. ഭഗവാൻ നാരായണന്റെ ഏറ്റവും ദിവ്യമായ പ്രാർത്ഥനയാണിത്. നിഗൂഢസ്വഭാവമുള്ള ന്യാസപ്രക്രിയയാൽ തന്റെ ശരീരത്തെ ഭഗവൽനാമവുമായി ഏകോപിപ്പിക്കണം. ആത്മാവിനെ പരമാത്മാവും സകല ശക്തികൾക്കും വിദ്യാതപ:തേജസുകൾക്കും ഇരിപ്പിടവുമായി ധ്യാനിച്ച് ഇങ്ങിനെ പ്രാർത്ഥിക്കണം.

“ശ്രീഹരി എനിക്ക് എല്ലാവിധത്തിലും സംരക്ഷയേകട്ടെ. വെള്ളത്തിൽ മത്സ്യാവതാരം, ഭൂമിയിൽ വാമനൻ, ആകാശത്തോളം വലിപ്പമുള്ള ഭഗവൽരൂപം വായുവിൽ, കാട്ടിലും യുദ്ധത്തിലും നരസിംഹം, പാതകളിൽ വരാഹം, വനാന്തരങ്ങളിലും മാമലകളിലും ശ്രീരാമൻ എന്നെ രക്ഷിക്കട്ടെ. എല്ലാ ഹിംസാകർമ്മങ്ങളിലും ഭഗവാൻ നാരായണൻ എന്നെ രക്ഷിക്കട്ടെ. അഹങ്കാരത്തിൽ നിന്നും നരൻ, യോഗമാർഗ്ഗങ്ങളെ അവഗണിക്കുന്നതിൽനിന്നും ദത്തൻ, കർമ്മപാശത്തിൽ നിന്നും കപിലൻ, ആസക്തികളിൽനിന്നും സനത്കുമാരൻ, ദേവതാ നിന്ദനത്തിൽനിന്നും ഹയഗ്രീവൻ, ഭക്തി സാധനയിലെ വീഴ്ച്ചകളിൽനിന്നും നാരദൻ, നരകത്തിൽനിന്നും കൂർമ്മാവതാരം, അസുഖങ്ങളിൽനിന്നും ധന്വന്തരി, ദ്വന്ദഭാവത്തിൽ നിന്നുടലെടുക്കുന്ന ഭയത്തിൽനിന്നും ഋഷഭൻ, അപമാനത്തിൽനിന്നും യജ്ഞമ, ആൾക്കൂട്ടത്തിൽനിന്നും ബലരാമൻ, സർപ്പങ്ങളിൽനിന്നും ശേഷൻ, അജ്ഞതയിൽനിന്നും വ്യാസൻ, മതനിന്ദയിൽനിന്നും ബുദ്ധൻ, കലികാല പാപങ്ങളിൽനിന്നും കൽക്കി എന്നെ രക്ഷിക്കട്ടെ. പ്രഭാതത്തിൽ കേശവൻ തന്റെ ഗദയാൽ എന്നെ രക്ഷിക്കട്ടെ. ഗോവിന്ദൻ തന്റെ പുല്ലാങ്കുഴലിനാൽ സൂര്യോദയസമയത്തും നാരായണൻ രാവിലേയും ഭഗവാൻ വിഷ്ണു തന്റെ ചക്രത്തിനാൽ ഉച്ചനേരത്തും, മധുസൂദനൻ തന്റെ വില്ലിനാൽ ഉച്ചതിരിഞ്ഞും, മാധവൻ സന്ധ്യാനേരത്തും, രാത്രിയുടെ ആദ്യയാമത്തിൽ ഋഷീകേശനും, രണ്ടാം യാമത്തിൽ ശ്രീപത്മനാഭനും, നാലാം യാമത്തിൽ ശ്രീവത്സനും, അന്ത്യയാമത്തിൽ വാളും ചുഴറ്റി ജനാർദ്ദനനും, പ്രാത: സന്ധ്യയിൽ ദാമോദരനും, പുലരിയിൽ വിശ്വേശ്വരനും എന്നെ രക്ഷിക്കട്ടെ.

അല്ലയോ ഭഗവാനാൽ ചുഴറ്റപ്പെട്ട ചക്രമേ, എല്ലാ ശത്രുക്കളെയും എരിച്ചാലും, ഗദേ ശത്രുക്കളെ ഞെരിച്ചാലും, ശക്തിയേറിയ ശബ്ദത്താൽ ശംഖേ ദുർദ്ദേവതകളെ അകറ്റിയാലും, ഭഗവൽകരത്തിലമരുന്ന വാളേ എന്റെ ശത്രുക്കളെ നശിപ്പിച്ചാലും, എന്നിൽ ഭയമുണ്ടാക്കുന്ന എല്ലാ ശത്രുക്കളേയും പാപങ്ങളേയും ഭഗവന്നാമ മഹിമയിൽ ഇല്ലാതാക്കിയാലും.”

അല്ലയോ ഇന്ദ്രാ, ഈ പ്രാർത്ഥന നിങ്ങൾക്ക് അഭയവും ശത്രുസംഹാരവീര്യവും നൽകും. ഏതൊരാൾ ഈ നാരായണകവചം ധരിക്കുന്നുവോ അവന് താൻ നോക്കുന്നവകളിൽ നിന്നോ താൻ തൊടുന്നവകളിൽനിന്നോ ഉള്ള ഭയത്തിൽ നിന്ന് മോചനമുണ്ടാവുന്നു. അവന് രാജാക്കന്മാരിൽ നിന്നോ, കള്ളൻമാരിൽനിന്നോ, ദുർദ്ദേവതകളിൽനിന്നോ, ഗ്രഹങ്ങളിൽ നിന്നോ, വന്യജീവികളിൽ നിന്നോ, അന്യശത്രുക്കളിൽ നിന്നോ ഭയമുണ്ടാവുന്നതല്ല.

ഈ പ്രാർത്ഥനയുടെ ശക്തിയാലാണ് ഇന്ദ്രൻ തന്റെ ശത്രുക്കളെ വെന്നത്.

യോ ന: സപത്നൈർഭൃശമർദ്യമാനാൻ ദേവർഷിതിര്യങ്നൃഷു നിത്യ ഏവ
കൃതാവതാരസ്തനുഭി: സ്വമായയാ കൃത്വ*ff*ത്മസാത് പാതി യുഗേ യുഗേ ച **(6–9–26)**

ശുകമുനി തുടർന്നു: വിശ്വരൂപന് മൂന്നു തലകളും വായകളും ഉണ്ടായിരുന്നു. ഒരു വായിൽ കൂടി ദേവന്മാരെപ്പോലെ സോമരസവും, രണ്ടാമത്തേതിലൂടെ മനുഷ്യരെപ്പോലെ ഭക്ഷണസാധനങ്ങളും, മൂന്നാമത്തെ വായിലൂടെ മദ്യവും വിശ്വരൂപൻ യഥേഷ്ടം കഴിച്ചു. ദേവതാപ്രീതിക്കെന്ന മട്ടിൽ യാഗകർമ്മങ്ങൾ നടത്തുമ്പോൾ വിശ്വരൂപൻ രഹസ്യമായി യാഗഭാഗം അസുരന്മാർക്കു വേണ്ടി നീക്കിവെച്ചു. ഈ ചതി മനസ്സിലാക്കിയ ഇന്ദ്രൻ വിശ്വരൂപൻെറ തലകൾ അറുത്തു കളഞ്ഞു. വിശ്വരൂപൻ ബ്രാഹ്മണനായിരുന്നതുകൊണ്ട് ബ്രഹ്മഹത്യാപാപം ഇന്ദ്രനു സഹിക്കേണ്ടി വന്നു. ഒരു കൊല്ലത്തിനു ശേഷം ഇന്ദ്രൻ ഈ പാപത്തെ നാലായി പകുത്ത് ഭൂമിക്കും, ജലത്തിനും, വൃക്ഷത്തിനും സ്ത്രീക്കുമായി നൽകി. ഭൂമിയുടെ ഭാഗം മരുഭൂവിൽ കാണായി. പക്ഷെ അതിനു പകരമായി ഇന്ദ്രൻ ഒരു വരം നൽകി. ഭൂമിയിൽ ഉണ്ടാക്കുന്ന കുഴികൾ താമസംവിനാ നിറയപ്പെടുന്നു. ജലത്തിൽ പാപാംശം കുമിളകളും നുരകളുമായി കാണപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ വരമായി ഉറവറ്റാത്ത നീർച്ചോലകൾ നൽകി. വൃക്ഷങ്ങളിൽ പാപം അവയിൽനിന്നുതിർക്കുന്ന പശയായി കാണപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ മുറിക്കപ്പെട്ട ശാഖകൾ വീണ്ടും തളിർത്തു വരുന്നുവല്ലോ. സ്ത്രീകളിൽ പാപാംശം ആർത്തവമായി കാണുന്നു. വരമായി തുടർച്ചയായ ലൈംഗികാവേശം ഇന്ദ്രൻ അവൾക്കു നൽകി.

വിശ്വരൂപൻെറ അഛൻ ത്വഷ്ടാവ് ഇന്ദ്രൻെറ അക്രമത്തെപ്പറ്റിയറിഞ്ഞ് ക്രുദ്ധനായി. ഇന്ദ്രനെതിരായി ഒരു ശത്രുവിനെ സൃഷ്ടിക്കാൻ അദ്ദേഹം വിചിത്രമായ യാഗകർമ്മത്തിലേർപ്പെട്ടു. തൽഫലമായി അതിഭീകരനായ ഒരു രാക്ഷസൻ ഉണ്ടായി. അവൻെറ നിഴലിൻെറ ഇരുട്ടിൽ മൂന്നു ലോകങ്ങളും മുങ്ങി. വൃത്രൻ എന്ന് അവനറിയപ്പെട്ടു. ഭീമാകാരനായി വളർന്ന അവൻ എല്ലായിടത്തും അസ്വസ്ഥത വിതറി. ദേവന്മാർ തങ്ങളുടെ ശക്തി മുഴുവനുപയോഗിച്ച് അതിശക്തമായ ആയുധങ്ങൾ അവനു നേരെ പ്രയോഗിച്ചുവെങ്കിലും വൃത്രൻ അതെല്ലാം ക്ഷണനേരം കൊണ്ട് വിഴുങ്ങികളഞ്ഞു. വൃത്രനിൽ നിന്ന് പരാജിതരായി ദേവഗണം ഭഗവാൻ നാരായണനെ വീണ്ടും അഭയം പ്രാപിച്ചു.

എല്ലാ ജീവികൾക്കും മരണഭയമുണ്ട്. എന്നാൽ മരണദേവന് ഭയമുള്ളത് ഭഗവാനോട് മാത്രമാണ്. അങ്ങിനെയുള്ള ഭഗവാൻ ഞങ്ങളെ രക്ഷിക്കട്ടെ. മത്സ്യാവതാരമെടുത്ത് ഭൂമിയെ രക്ഷിച്ച ഭഗവാൻ വൃത്രാസുരനിൽനിന്നും ഞങ്ങളെ രക്ഷിക്കും. പ്രളയജലത്തിലാണ്ടു പോവാതെ സൃഷ്ടികർത്താവായ ബ്രാഹ്മാവിനെ താങ്ങി നിർത്തിയ ആ മഹിമ ഞങ്ങളെയും രക്ഷിക്കട്ടെ. അവിടുത്തെ മഹിമയാൽ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടു കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ള ഈ വിശ്വത്തെ ഞങ്ങൾ ദേവതകൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതും ഇഛയാലത്രേ. അന്തര്യാമിയും നിത്യനുമായ അവിടുന്ന് സ്വമായയാൽ കാലാകാലങ്ങളിൽ ദേവന്മാരായും മാമുനിമാരായും മൃഗങ്ങളായും മനുഷ്യരായും അവതരിക്കുന്നു. അങ്ങിനെയുള്ള ഭഗവാൻ ഞങ്ങളെ സ്വന്തം ആത്മാവിൻെറ ഭാഗമായി നിനച്ചു സംരക്ഷിക്കട്ടെ.

ഭഗവാൻ ദേവന്മാർക്ക് മുന്നിൽ ദേവഗണങ്ങളുമായി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. ഭക്തിപാരവശ്യത്താൽ ദേവന്മാർ ഭഗവാനു മുന്നിൽ സാഷ്ടാഗം പ്രണമിച്ച് വീണ്ടും ഇങ്ങിനെ പ്രാർത്ഥിച്ചു.

ഹംസായ ദഹ്രനിലയായ നിരീക്ഷകായ
കൃഷ്ണായ മൃഷ്ടയശസേ നിരുപക്രമായ
സത്സംഗ്രഹായ ഭവപാന്ഥനിജാശ്രമാപ്താ
വന്തേ പരീഷ്ടഗതയേ ഹരയേ നമസ്തേ (6-9-45)
പ്രീതോƒഹം വ: സുരശ്രേഷ്ഠാ മദുപസ്ഥാനവിദ്യയാ
ആത്മൈശ്വര്യസ്മൃതി: പുംസാം ഭക്തിശ്ചൈവ യയാ മയി (6-9-47)

ദേവന്മാർ പ്രാർത്ഥിച്ചു: "ത്യാഗവാസനയ്ക്കു നമോവാകം. സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ട ഒരു ജീവിക്കും അങ്ങയുടെ ശരിയായ മഹിമ അറിയില്ല. അനന്തമായ ആ ഐശ്വര്യത്തിനും നമസ്കാരം. ഭക്തിസാധനയിലൂടെ അജ്ഞാനാന്ധകാരത്തിന്റെ പുകമറ നീങ്ങിയാൽ അങ്ങ് പരമാനന്ദസ്വരൂപമായി പ്രകടമാവുന്നു. മറ്റാരുടേയും സഹായമോ സഹവർത്തിത്വമോ കൂടാതെ അങ്ങ് വിശ്വത്തിന്റെ സൃഷ്ടിസ്ഥിതി സംഹാരകർമ്മങ്ങൾ നടത്തുന്നു എന്നത് ഞങ്ങൾക്ക് മനസ്സിലാക്കാൻ വിഷമമാണ്. അങ്ങേയ്ക്ക് വിശ്വസൃഷ്ടിസ്ഥിതിലയങ്ങളിൽ ഞങ്ങൾക്കുള്ളതുപോലെ വൈകാരിക മമതയുണ്ടോ അതോ വെറും സാക്ഷീഭാവം മാത്രമേയുള്ളോ എന്നും ഞങ്ങൾക്ക് നിശ്ചയമില്ല. ഒരു പക്ഷേ ഈ വൈരുദ്ധ്യങ്ങളായ അവസ്ഥകൾ അവിടുത്തെയുള്ളിൽ ഒന്നുചേർന്നിരിക്കുന്നുണ്ടാവാം. കാരണം വൈരുദ്ധ്യബോധത്തിനുമപ്പുറത്താണല്ലോ അവിടുന്ന്. ഈ രണ്ടവസ്ഥകളിലും വൈരുദ്ധ്യം ദർശിക്കുന്നത് ഞങ്ങളുടെ അറിവിന്റെ പരിധിയിലാണല്ലോ. അങ്ങയിൽ ഒരു വിശേഷണവും ആരോപിക്കുക അസാദ്ധ്യം. കാരണം അങ്ങവയ്ക്കെല്ലാം അതീതനത്രേ. എന്നാൽ എല്ലാ വിശേഷണങ്ങളും അങ്ങേക്കിണങ്ങും കാരണം ഏകമായ സത്ത് അവിടുന്നു മാത്രമാണല്ലോ.

സർവ്വശക്തനായ ഭഗവൻ, പൈശാചികമായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന ദൈത്യദാനവന്മാർ പോലും അവിടുത്തെ പ്രകടിതരൂപങ്ങൾ തന്നെയാണെന്ന് ഞങ്ങൾക്കറിയാം. എന്നാൽ അവർ അവർക്കനുവദിച്ച സമയത്തിനപ്പുറം അക്രമങ്ങൾ തുടരുമ്പോൾ അവിടുന്ന് സ്വന്തം മായാശക്തിയാൽ അവതാരങ്ങളെടുത്ത്, ദേവന്മാരായും മനുഷ്യരായും മൃഗങ്ങളായും ജലജീവിയായും മറ്റും, അവരെ ശിക്ഷിക്കുന്നതായും ധർമ്മസംസ്ഥാപനം നടത്തുന്നതായും അറിയുന്നു. അതുകൊണ്ട് അങ്ങേയ്ക്ക് സമ്മതമെങ്കിൽ ഈ വൃത്രാസുരനെ വധിച്ച് ഞങ്ങളെ ബാധിച്ചിരിക്കുന്ന ഭയത്തിൽനിന്ന് മോചനം നൽകിയാലും. അങ്ങെല്ലാ ജീവജാലങ്ങളുടേയും ആത്മനിവാസിയായതിനാൽ അവരുടെ ആഗ്രഹങ്ങളും പ്രാർത്ഥനകളും എന്തെന്നറിയാവുന്നതാണല്ലൊ. അതുകൊണ്ട് ഞങ്ങളുടെ ഈ പ്രാർത്ഥനയും അഭിലാഷവും സാധിച്ചുതരുന്നത് ഉചിതമാണ്. മൂന്നു ലോകങ്ങളെയും ദ്രോഹിക്കുന്ന വൃത്രാസുരനിൽ നിന്നും ഞങ്ങൾക്കഭയമേകിയാലും. സർവ്വാന്തര്യാമിയായ ഭഗവാൻ ഹരിക്ക് നമസ്കാരം. എല്ലാ ഹൃദയങ്ങളിലും സാക്ഷീഭാവേന വർത്തിച്ചു വാഴുന്ന അവിടേയ്ക്ക് നമോവാകം. നന്മയുടെ സമ്പത്തും ആനന്ദമൂർത്തിയും പാതയും ലക്ഷ്യവുമായ ശ്രീകൃഷ്ണഭഗവാന് നമസ്കാരം."

ഭഗവാൻ പറഞ്ഞു: "നിങ്ങളുടെ പ്രാർത്ഥനയിൽ ഞാൻ സന്തുഷ്ടനായിരിക്കുന്നു. ഈ പ്രാർത്ഥനയിലൂടെ ആത്മാവബോധവും ഭക്തിയും ഉളവാകുന്നു. ഈ പ്രാർത്ഥന ഉരുവിടുന്ന ഏവർക്കും അതു ലഭ്യമത്രെ. എന്നെ സന്തുഷ്ടനാക്കിയാൽ എല്ലാം സാദ്ധ്യമാണ്. അതുകൊണ്ട് എന്റെ സംപ്രീതി മാത്രമേ ഒരു ഭക്തൻ ലക്ഷ്യമാക്കേണ്ടതായുള്ളൂ. അതുകൊണ്ട് ജ്ഞാനിയായ ഒരുവൻ മറ്റൊരാൾക്ക് ലൗകീകജീവിതവൃത്തികൾ കാണിച്ചു കൊടുക്കില്ല, മറിച്ച് ഭക്തിസാധനാമാർഗ്ഗങ്ങൾ പഠിപ്പിക്കുന്നു. അല്ലയോ ഇന്ദ്രാ നിങ്ങൾ ദദീചിമഹർഷിയെ ചെന്നു കാണുക. തപശ്ചര്യയാൽ മഹർഷി. അതിശക്തനായിരിക്കുന്ന്. ത്വഷ്ടനെ നാരായണകവചം പഠിപ്പിച്ചത് ദദീചിയാണ്. ത്വഷ്ടന്റെ മകനാണല്ലോ നിന്നെയതു പഠിപ്പിച്ചത്. അദ്ദേഹത്തോട് തന്റെ എല്ലുകൾക്കായി യാചിക്കുക. അതുകൊണ്ട് വൃത്രാസുരനെ വെല്ലാൻ നിങ്ങൾക്കു കഴിയും."

യോ*f*ധ്രുവേണാത്മനാ നാഥാ ന ധർമ്മം ന യശ: പുമാൻ
ഈഹേത ഭൂതദയയാ സശോച്യ: സ്ഥാവരൈരപി (6-10-8)
ഏതാവാനവ്യയോ ധർമ്മ: പുണ്യശ്ലോകൈരുപാസിത:
യോ ഭൂതശോകഹർഷാഭ്യാമാത്മാ ശോചതി ഹൃഷ്യതി (6-10-9)
അഹോ ദൈന്യമഹോ കഷ്ടം പാരക്യൈ: ക്ഷണഭംഗുരൈ:
യന്നോപകുര്യാദസ്വാർത്ഥൈർമ്മർത്ത്യ: സ്വജ്ഞാതി വിഗ്രഹൈ: (6-10-10)

ശുകമുനി തുടർന്നു: ദേവന്മാർ ദദീചിയെ സമീപിച്ചപ്പോൾ മുനി പരിഹാസരൂപേണ ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. “ജീവൻ മനുഷ്യനേറ്റവും പ്രിയപ്പെട്ടതാണല്ലോ. അങ്ങിനെയിരിക്കെ, ദേവന്മാരേ ഒരാൾ എങ്ങിനെ പ്രാണൻ വെടിയാൻ സ്വയം സമ്മതിക്കും? ”

ദേവന്മാർ പറഞ്ഞു: “അങ്ങയെപ്പോലെ മഹാമനസ്കനായ ഒരാൾക്ക് എന്തുതന്നെ ഉപേക്ഷിക്കാനും പ്രയാസമെന്തുള്ളൂ? അങ്ങുപറഞ്ഞതു ശരിതന്നെ. സ്വാർത്ഥമതികൾക്ക് സമ്മാനദാതാവിൻെറ പ്രശ്നങ്ങളെപ്പറ്റി ചിന്തയില്ല. പക്ഷേ അതു നൽകാൻ കെൽപ്പും കഴിവുമുള്ളവർ ആഗ്രഹം നിഷേധിക്കുകയില്ലല്ലോ.”

ദദീചി പറഞ്ഞു: “ഞാൻ നിങ്ങളുടെ ധർമ്മജ്ഞാനത്തെ അറിയാൻ പരിഹസിച്ചുവെന്നേയുള്ളൂ. ഞാൻ ഇപ്പോൾ ഇവിടെവെച്ച് ശരീരമുപേക്ഷിക്കുവാൻ പോവുന്നു. അപ്പോൾ നിങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമുള്ള എല്ല് എടുക്കാം. ശരീരം നശ്വരമാണ്. മലകളും മരങ്ങളും പോലും സ്വന്തം ശരീരം വേണ്ടപോലെ വിനിയോഗിക്കാത്ത മനുഷ്യനോട് സഹതപിക്കുന്നു. ജീവനുള്ളപ്പോൾ ധർമ്മപരിപാലനത്തിനും ഖ്യാതിക്കും വേണ്ടിയാണല്ലോ ശരീരം. ഉത്തമഭക്തൻെറ മഹത്തരമായ ഗുണമെന്തെന്നാൽ, അയാൾ സർവ്വചരാചരങ്ങളുടെയും സുഖദു:ഖങ്ങളിൽ അനുകമ്പയുള്ളവനാണെന്നതാണ്. മനുഷ്യൻ അവൻെറ ധനം മറ്റുള്ളവർക്കുവേണ്ടി വിനിയോഗിക്കാത്തത് എത്ര കഷ്ടം. എല്ലാ സ്വത്തുക്കളും താൽക്കാലികവും മറ്റുള്ളവർക്ക് അവകാശപ്പെട്ടതുമാണല്ലോ.”

ഇത്രയും പറഞ്ഞ് മുനി ധ്യാനനിരതനായി സമാധി പൂണ്ടു. മനസ്സ് പരമാത്മാവിലുറപ്പിച്ച് ശരീരത്തിൽനിന്ന് താനറിയാതെ തന്നെ ജീവനുപേക്ഷിച്ചു. ദേവശിൽപ്പിയായ വിശ്വകർമ്മാവ് മുനിയുടെ എല്ലുകൊണ്ട് വജ്രായുധം ഉണ്ടാക്കി. പുതിയ ആയുധവുമായി ഇന്ദ്രൻ വൃത്രാസുരനെ നേരിട്ടു. ദേവന്മാരും വൃത്രൻെറ സൈന്യവും തമ്മിൽ ഭീകരമായ യുദ്ധം നടന്നു. വജ്രായുധത്തിൻെറ കാഴ്ചയിൽതന്നെ രാക്ഷസവൃന്ദം അമ്പരന്നു. പലേവിധമായ ആയുധങ്ങൾകൊണ്ട് രാക്ഷസന്മാർ ദേവന്മാരെ നേരിട്ടു. ദേവന്മാർ അവയെ തുണ്ടംതുണ്ടമാക്കി. രാക്ഷസർ, അവരുടെ ആയുധങ്ങൾ തീർന്നപ്പോൾ വലിയ കല്ലുകളും മരങ്ങളും ദേവസേനയ്ക്കുനേരെ എറിയാൻ തുടങ്ങി. ദേവന്മാർ ഇവയെ തടുത്തു പൊടിച്ചുകളഞ്ഞു. ഇവയൊന്നും ദേവന്മാരെ ബാധിച്ചില്ല. പരിഹാസവും നിന്ദയും ഈശ്വരസാക്ഷാത്ക്കാരം നേടിയ മനസ്സിനെ ബാധിക്കാത്തതുപോലെ, ദേവന്മാരെ രാക്ഷസന്മാരുടെ ആയുധങ്ങൾ ഉപദ്രവിച്ചില്ല.

ഇതുകണ്ട് വൃത്രാസുരൻെറ അനുയായികൾ ഓടാൻ തുടങ്ങി. ഭീരുക്കളായി യുദ്ധക്കളത്തിൽനിന്നും പിന്തിരിഞ്ഞോടുന്നവരോട് വൃത്രൻ ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. “സുഹൃത്തുക്കളെ, കേട്ടാലും, മരണം സുനിശ്ചിതവും സാധാരണവും, ജനനമെടുത്തിട്ടുള്ളവർക്ക് വിധിച്ചിട്ടുള്ളതുമാണ്. ഒരുവന് സ്വർഗ്ഗവും, സൽപ്പേരും സ്വന്തം ജീവനൊടുക്കുന്നതുകൊണ്ട് ലഭിക്കുമെങ്കിൽ അതല്ലേ ഏറ്റവും സ്വാഗതാർഹമായ മരണം? രണ്ടുതരത്തിലുള്ള മരണങ്ങളാണ് അഭിനന്ദനാർഹമായുള്ളത്. ഒന്നുകിൽ യോഗസാധനയിലൂടെ ആത്മാവിനെ പരമാത്മാവിൽ വിലയിപ്പിച്ച് ശരീരം ഉപേക്ഷിക്കുക. അല്ലെങ്കിൽ യുദ്ധക്കളത്തിൽ പിന്തിരിഞ്ഞോടാതെ വീരമരണം വരിക്കുക.”

അഹം ഹരേ തവ പാദൈകമൂല ദാസാനുദാസോ ഭവിതാസ്മി ഭൂയ:
മന: സ്മരേതാസുപതേർഗുണാംസ്തേ ഗൃണീത വാക് കർമ്മ കരോതു കായ: **(6-11-24)**
ന നാകപൃഷ്ഠം നച പാരമേഷ്ഠ്യം ന സാർവഭൗമം ന രസാധിപത്യം
ന യോഗസിദ്ധീരപുനർഭവം വാ സമഞ്ജസ ത്വാ വിരഹയ്യ കാങ്ക്ഷേ **(6-11-25)**
അജാതപക്ഷാ ഇവമാതരം ഖഗാ: സ്തന്യം യഥാ വത്സതരാ: ക്ഷുധാർത്താ:
പ്രിയം പ്രിയേവ വ്യുഷിതം വിഷണ്ണാ മനോ*f*രവിന്ദാക്ഷ ദി ദൃക്ഷതേ ത്വാം **(6-11-26)**

ശുകമുനി തുടർന്നു: രാക്ഷസന്മാർ വൃത്രന്റെ വാക്കുകൾക്ക് വിലകൽപ്പിക്കാതെ പിന്തിരിഞ്ഞോടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ക്രോധാകുലനായി വൃത്രൻ ദേവന്മാരോട് പറഞ്ഞു. "ദേവന്മാരായ നിങ്ങൾ ഈ രാക്ഷസശരീരങ്ങളെ പീഢിപ്പിക്കുന്നതിൽ വൃഥാ ആനന്ദം കൊള്ളുന്നതെന്തിനാണ്? അവർ അവരുടെ അമ്മമാർ വിസർജ്ജിച്ച വെറും ശരീരങ്ങൾ മാത്രമല്ലേ? പേടിച്ച് പിന്തിരിഞ്ഞോടുന്നവരെ വീണ്ടും പീഢിപ്പിക്കുന്നത് വീരതയുടെ ലക്ഷണമാണോ? ശരിക്കും ധൈര്യശാലികളെങ്കിൽ എന്നെ നേരിടുക." ഇത്രയും പറഞ്ഞ് വൃത്രൻ ദേവന്മാരുടെ പടയിലേക്ക് കുതിച്ചുചെന്ന് അവരെ ചവിട്ടി തള്ളി. ഇന്ദ്രൻ തന്റെ ഗദയുമായി വൃത്രനെ വധിക്കാൻ ചെന്നു. വൃത്രൻ തന്റെ ഇടതുകയ്യാൽ അതിനെ തട്ടിമാറ്റി. അതേ ഗദയാൽ വൃത്രൻ ഇന്ദ്രന്റെ ആനയെ അടിച്ചു. പതറിപ്പോയ ആന പിന്തിരിയാൻ തുടങ്ങിയെങ്കിലും ഇന്ദ്രന്റെ തലോടലിൽ അത് വീണ്ടും മുന്നോട്ടു കുതിച്ചു. പക്ഷേ വൃത്രൻ പിന്നീട് ആക്രമിച്ചില്ല. പകരം ഇന്ദ്രനോട് ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു.

"ബ്രഹ്മഹത്യ നടത്തിയ വീരന്റെ മുന്നിൽ നിൽക്കുന്നതിൽ എനിക്കു സന്തോഷമുണ്ട്. എന്റെ സഹോദരനെ അധാർമ്മികമായ രീതിയിൽ കൊന്നതിന് പകരം ചോദിച്ച് ഞാൻ എന്റെ കടം വീട്ടും. അദ്ദേഹം നിങ്ങളുടെ ഗുരുവും, ഒരു ബ്രാഹ്മണനുമായിരുന്നു. പാപമില്ലാത്തവനും, ആത്മസാക്ഷാൽക്കാരം നേടിയവനും ആയിരുന്നു. നിങ്ങൾക്കു വേണ്ടി ഒരു യാഗകർമ്മത്തിലേർപ്പെട്ടിരിക്കുമ്പോഴാണ് നിങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ വധിച്ചത്. ഒരുപക്ഷേ ഞാനാണിപ്പോൾ മരിക്കുന്നതെങ്കിൽ എന്റെ ശരീരം പക്ഷികളും വന്യമൃഗങ്ങളും കൊത്തിക്കീറി ആസ്വദിക്കട്ടെ. അങ്ങിനെ കർമ്മപാശത്തിൽനിന്നു മുക്തനായി ഞാൻ മഹാത്മാക്കളുടെ പാദരേണുക്കളിൽ അഭയം തേടും.

അല്ലയോ ഇന്ദ്രാ, നീയെന്തുകൊണ്ട് വജ്രായുധം ഉപയോഗിക്കുന്നില്ല? നിന്റെ ഗദക്കുണ്ടായ തോൽവി അതിനുണ്ടാവില്ല തീർച്ച. കാരണം, ദദീചിമഹർഷിയുടെ തപ:ശക്തിയാൽ ഭഗവാന്റെ ശക്തിതന്നെയാണ് അതിനെ നയിക്കുന്നത്. ഭഗവാനുള്ളിടത്തേ ജയവും, ഐശ്വര്യവും, ശ്രേഷ്ടതയും ഉണ്ടാവൂ. നീ എന്നെ വജ്രായുധം കൊണ്ട് വധിക്കുമ്പോൾ ഞാൻ ഭഗവാനെ ധ്യാനിച്ച് മാമുനിമാരെത്തിച്ചേരുന്ന ആ സവിധത്തിൽ ചെല്ലും. അല്ലയോ ഇന്ദ്രാ, ഭഗവാൻ തന്റെ ഭക്തന് ഈ മൂന്ന് ലോകങ്ങളിലേയും സുഖങ്ങൾ നൽകുന്നില്ല. കാരണം, ഇഹലോകസുഖങ്ങൾ പകയും, ഭയവും, പൊങ്ങച്ചവും, ദുരിതവുമുണ്ടാക്കാൻ പോന്നവയത്രെ. ഭഗവാൻ തന്റെ ഭക്തന്റെ ഇഹലോകപരവും സ്വർഗ്ഗലോകപരവുമായ ഉൽക്കർഷേച്ഛകൾക്ക് തടസ്സമുണ്ടാക്കി, അവന്റെ മനസ്സ് ഭഗവൽപ്രേമത്തിൽ ഏകോന്മുഖമാക്കി തീർക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെയുണ്ടാവുന്ന വിഘ്നങ്ങളിൽ ഭഗവൽക്കാരുണ്യമാണ് ഒരുവൻ ദർശിക്കേണ്ടത്.

ഞാൻ ഭഗവാനോട് പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു: മരണശേഷം ഞാൻ അങ്ങയുടെ ഭക്തരുടെ ദാസനായി ജനിക്കാനിടയാകട്ടെ. എന്റെ മനസ്സ് അങ്ങിൽ ധ്യാനഭരിതവും, വാക്ക് അങ്ങേ പുകൾപാടിയും, ശരീരം അങ്ങേയ്ക്ക് വേണ്ട സേവകൾചെയ്തും കഴിയുമാകാറാകട്ടെ. ഞാൻ അങ്ങേയ്ക്ക് വേണ്ടി മാത്രമേ കൊതിക്കുന്നുള്ളൂ. ധ്രുവനു കിട്ടിയ സ്ഥാനമോ ബ്രഹ്മപദവിയോ ഞാനാഗ്രഹിക്കുന്നില്ല. യോഗശക്തിയോ നിർവ്വാണപദമോ പോലും എനിക്കു വേണ്ട. അവിടുത്തെ സ്മരണയിൽ ഹൃദയം നിറയ്ക്കാൻ ഞാൻ കൊതിക്കുന്നു. ചിറകുമുളച്ച പക്ഷിക്കുഞ്ഞുങ്ങൾ അമ്മയുടെ അകിടു തിരയുന്നതു പോലെയും, കാന്തനുവേണ്ടി ഒരു സ്ത്രീ കാത്തിരിക്കുന്നതുപോലെയും തിവ്രമാണെന്റെ അഭിവാഞ്ഛ."

ലോകാ: സപാലാ യസ്യേമേ ശ്വസന്തി വിവശാ വശേ
ദ്വിജാ ഇവ ശിചാ ബദ്ധാ: സ കാല ഇഹ കാരണം (6-12-19)
ഓജ: സഹോ ബലം പ്രാണമമൃതം മൃത്യു മേവച
തമജ്ഞായ ജനോ ഹേതുമാത്മാനം മന്യതേ ജഡം (6-12-19)
തസ്മാദകീർത്തിയശസോർജ്ജയാപജയയോരപി
സമ: സ്യാത് സുഖദു:ഖാഭ്യാം മൃത്യുജീവിതയോസ്തഥാ (6-12-19)

ശുകമുനി തുടർന്നു: വാസ്തവത്തിൽ വൃത്രന് വിജയത്തേക്കാൾ മരണമായിരുന്നു അഭികാമ്യം. എങ്കിലും ഒരു യോദ്ധാവിൻെറ പടക്കളത്തിലെ ധർമ്മവും ഭഗവേച്ഛയും കണക്കിലെടുത്ത് അയാൾ തൻെറ ത്രിശൂലവുമായി ഇന്ദ്രൻെറ അടുത്തേക്ക് കുതിച്ചു. ഇന്ദ്രൻ ത്രിശൂലത്തെ തടുത്തു നിർത്തി, വൃത്രൻെറ കൈകളിലൊന്ന് തൻെറ വജ്രായുധത്താൽ വെട്ടിമാറ്റി. മറ്റേക്കയ്യുകൊണ്ട് വൃത്രൻ ഗദയെറിഞ്ഞതിൻെറ ഊക്കിൽ ഇന്ദ്രൻെറകയ്യിൽ നിന്നും വജ്രായുധം താഴെ വീണു. ഇന്ദ്രന് സ്വയം നാണക്കേടു തോന്നി. വൃത്രനാകട്ടെ, ഇന്ദ്രനോട് താഴെ വീണുകിടക്കുന്ന ആയുധമെടുത്ത് യുദ്ധം തുടരാൻ ശാന്തനായി പറഞ്ഞു.

“അല്ലയോ ഇന്ദ്രാ, നിൻെറ ശത്രുവിനെ വജ്രായുധം കൊണ്ട് കൊന്നാലും. ഇപ്പോൾ വിഷണ്ണനാവരുത്. വിജയവും പരാജയവും സേനാബലത്തെ ആശ്രയിച്ചല്ല, മറിച്ച് ഭഗവേച്ഛ അനുസരിച്ചാണുണ്ടാവുന്നത്. എല്ലാ ലോകങ്ങളും അവയുടെ അധിദേവതകളും അവിടുത്തെ നിയന്ത്രണത്തിലാണ്. കാലമായി വർത്തിച്ചുകൊണ്ട് കൂട്ടിലിട്ട കിളികളെപ്പോലെ അവർ ഭഗവേച്ഛ നിറവേറ്റുക മാത്രമാണ് ചെയ്യുന്നത്. ഊർജ്ജം, ശക്തി, ജീവ:ശക്തി, മരണം, അമരത്വം എന്നിവയിലൂടെയെല്ലാം വർത്തിച്ചുകൊണ്ട് അവിടുന്നു വാണരുളുന്നു. ഇതിനെക്കുറിച്ച് മനസിലാക്കാത്തവർ കർമ്മങ്ങളേയും കർമ്മഫലങ്ങളേയും സ്വന്തമെന്നു നിനയ്ക്കുന്നു. അവിടുത്തെ ഇച്ഛയില്ലാതെ ജീവാത്മാവും പ്രകൃതിയും എല്ലാം തികച്ചും ശക്തിരഹിതമാണ്. സൃഷ്ടിസ്ഥിതിസംഹാരങ്ങൾ അവയ്ക്ക് സ്വയം സാദ്ധ്യവുമല്ല. ഭഗവാൻസ്വയം ജീവികളെ ലോകത്തിൽ ജനിപ്പിക്കുന്നു. അച്ഛനമ്മമാർ വെറുമൊരു നിമിത്തം മാത്രം. ജീവനെടുക്കുന്നതും അവിടുന്നു തന്നെ. മറ്റുള്ളവർ വെറും നിമിത്തം മാത്രം. ജിവിതം, ഐശ്വര്യം, പ്രശസ്തി തുടങ്ങിയ അനുഗ്രഹങ്ങൾ തുടങ്ങി ഒരുവൻ ആസ്വദിക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾ അതാതിൻെറ സമയങ്ങളിൽ അവനെ ബാധിക്കുന്നു. മറ്റുസമയങ്ങളിൽ അവന് ദു:ഖമുണ്ടാക്കുന്ന കാര്യങ്ങളാവും ഉണ്ടാവുക. അതുകൊണ്ട് ഒരുവൻ പ്രശസ്തിയിലും കുപ്രശസ്തിയിലും തുല്യമനസ്കനായിരിക്കണം. ജയം, പരാജയം, സുഖദുഖ:ങ്ങൾ, ജനനമരണങ്ങൾ എന്നിവയെ ഒരുപോലെ കാണണം. ഇന്ദ്രാ, എന്നെ നോക്കൂ പരാജയം എന്നെ വന്നുമുട്ടുമ്പോഴും ഞാൻ കഷ്ടപ്പെട്ടു പോരാടുന്നു. യുദ്ധം വെറുമൊരു ചൂതാട്ടമാണ്. ആരാണ് ജയിക്കുക എന്ന് ആർക്കുമറിയില്ല. അത് നമ്മുടെ കയ്യിലല്ല താനും.”

വൃത്രൻെറ വിജ്ഞാനത്തിൽ ഇന്ദ്രന് ആദരവു തോന്നി. “നീ തീർച്ചയായും നിൻെറ രാക്ഷസീയതയിൽനിന്നും മോചിതനായിരിക്കുന്നു. വൃത്രാ, നിൻെറ വിജ്ഞാനത്താൽ നീ ഒരു ശ്രേഷ്ഠപദവിയിൽ എത്തിച്ചേർന്നിരിക്കുന്നു. ഇത് വലിയൊരത്ഭുതം തന്നെ. ഇങ്ങിനെ ധർമ്മത്തിൻെറ മഹോന്നതകാര്യങ്ങളെപ്പറ്റി പറഞ്ഞുകൊണ്ടവർ യുദ്ധം തുടർന്നു. ഇന്ദ്രൻ വൃത്രൻെറ കയ്യ് തൻെറ വജ്രായുധത്താൽ മുറിച്ചു വീഴ്ത്തി. പിടിച്ചിരുന്ന ഗദയോടെ അത് നിലം പതിച്ചു. പടക്കളത്തിൽ വീണുകിടക്കുന്ന വൃത്രൻ വായ്തുറന്ന് ഇന്ദ്രനെ അപ്പാടെ വിഴുങ്ങിക്കളഞ്ഞു. എങ്കിലും ഇന്ദ്രൻ മരിച്ചില്ല. രാക്ഷസൻെറ വയറ് ദിവ്യായുധംകൊണ്ട് പിളർന്നു കീറി ഇന്ദ്രൻ പുറത്തു വന്നു. അവസാനം ഇന്ദ്രൻ വജ്രായുധംകൊണ്ട് വൃത്രൻെറ തലയും അറുത്തു മാറ്റി. വൃത്രൻെറ ശരീരത്തിൽ നിന്നും ഒരു തേജ:പുഞ്ജം പുറത്തുവന്ന് ഭഗവാനിൽ വിലയം പ്രാപിച്ചു.

തയേന്ദ്ര: സ്മാസഹത് താപം നിർവൃതിർന്നാമുമാവിശത്
ഹ്രീമന്ത്രം വാച്യതാം പ്രാപ്തം സുഖയന്ത്യപി നോ ഗുണാ: **(6-13-11)**
പഠേയുരാഖ്യാനമിദം സാദാ ബുധാ: ശൃണ്വന്ത്യഥോപർവണി പർവണീന്ദ്രിയം
ധന്യം യശസ്യം നിഖിലാഘമോചനം രിപുഞ്ജയം സ്വസ്ത്യയനം തഥാ*ff*യുഷം **(6-13-23)**

ശുകമുനി തുടർന്നു: ഇന്ദ്രന് വാസ്തവത്തിൽ വൃത്രനെ കൊല്ലാൻ ഭയമായിരുന്നു. ദേവന്മാർ ആവശ്യപ്പെട്ടുവെങ്കിലും വൃത്രൻ ഒരു ബ്രാഹ്മണനായിരുന്നുവല്ലൊ. നേരത്തെ തന്നെ ഒരു ബ്രഹ്മഹത്യാപാപം ചെയ്തുവെങ്കിലും ജലം, ഭൂമി, സ്ത്രീ, മരം എന്നിവ ചേർന്നു അതു പങ്കുവെച്ച് ഇന്ദ്രനെ പാപവിമോചിതനാക്കി. ഇന്ദ്രൻ, വൃത്രനെ വധിച്ചതിൻെറ പാപം എങ്ങിനെ ഇല്ലാതാക്കുമെന്ന ചിന്തയിലാണ്ടു.

മാമുനിമാർ ഇന്ദ്രനെ സമാധാനിപ്പിച്ചു. ഏതു പാപവും ക്ഷണനേരം കൊണ്ടില്ലാതാക്കുന്ന ഭഗവൽപ്രസാദലബ്ധതക്കായി അശ്വമേധയാഗം നടത്താൻ വേണ്ട എല്ലാ സന്നാഹങ്ങളും സഹായങ്ങളും അവർ ഇന്ദ്രന് വാഗ്ദാനം നൽകി. മാമുനിമാരുടെ വാക്കു കേട്ടിട്ടും ഇന്ദ്രൻെറ മനസ്സ് ശാന്തമായില്ല. എല്ലാ ദേവന്മാരും ഋഷികളും രാക്ഷസൻെറ മരണത്തിൽ സന്തുഷ്ടരായിരുന്നു എന്നതാണ് സത്യം.

കുറ്റബോധത്തിൽ ഇന്ദ്രൻ വലഞ്ഞു. ഇന്ദ്രനു മന:സുഖമില്ലാതായി, സ്വയം എരിതീയിലെന്നപോലെ നീറിക്കൊണ്ടിരുന്നു. മന:സ്സാക്ഷിക്കെതിരായി ഏതൊരുവൻ പാപം ചെയ്യുന്നുവോ അവനെ അവൻെറ സദ്ഗുണങ്ങൾ പോലും തുണക്കില്ല. ഇന്ദ്രൻ ഈ പാപത്തെ, തന്നെ പിന്തുടരുന്ന കുഷ്ഠരോഗബാധിതയായ ഒരു വൃത്തികെട്ട സ്ത്രീയായിക്കണ്ടു ഭയന്നു. അവളിൽനിന്നും രക്ഷ നേടാനായി മാനസസരോവരത്തിൽ ഒരു താമരത്തണ്ടിൽക്കയറി ഒളിച്ചിരുന്നു. അവിടെയിരുന്ന് നിരന്തരം ഭഗവൽധ്യാനത്തിൽ മുഴുകി, ഹൃദയം ഭഗവൽസ്മരണകൊണ്ടു നിറച്ചു.

വെറുമൊരു മർത്ത്യനായ നഹുഷനായിരുന്നു ഇന്ദ്രൻെറ അഭാവത്തിൽ ഭരണം നടത്തിയത്. ഇന്ദ്രൻെറ ഭാര്യയായ സചിയുടെ കോപത്തിനിരയായ നഹുഷന് മർത്ത്യലോകത്തിലേക്ക് തിരിച്ചു പോവേണ്ടിവന്നു. നഹുഷൻെറ പൊങ്ങച്ചം സചിക്ക് ഇഷ്ടമായില്ല എന്നതാണ് കാരണം. ഇന്ദ്രൻെറ തപസ്സും ധ്യാനവും കൊണ്ട് ഹൃദയം ശുദ്ധീകരിക്കപ്പെടുകയും മാമുനിമാരുടെ നിർബ്ബന്ധത്തിന് വഴങ്ങി അദ്ദേഹം ഇന്ദ്രപദവിയിൽ പുന:പ്രവേശിക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നീട് അവർ സുപ്രസിദ്ധമായ അശ്വമേധയാഗം കഴിച്ചു. സർവ്വപാപഹാരിയത്രേ ഈ യാഗം. അങ്ങിനെ ഇന്ദ്രൻ പാപവിമോചിതനായി.

ഈ സർവ്വപരിശുദ്ധിദായകമായ കഥയിൽ ഭക്തനായ വൃത്രനെ ഇന്ദ്രൻ ജയിച്ച ചരിത്രം പറയുന്നു. ഭഗവദ് മഹിമയുടെ വർണ്ണനകളത്രെ ഇതു മുഴുവൻ. അതുകൊണ്ടിത് ശുഭോദർക്കമായ എല്ലാ അവസരങ്ങളിലും പാടുകയും കേൾക്കുകയും വേണം. ഇതു കേൾക്കുന്നവർക്കും പറയുന്നവർക്കും ധനം, ആയുസ്, പ്രശസ്തി എന്നിവയുണ്ടായി പാപവാസനയിൽ നിന്ന് മോചനവും, ആന്തരീകവും ബാഹ്യവുമായ ശത്രുക്കളെ കീഴടക്കാനുള്ള കഴിവും ഉണ്ടാവുന്നു.

രജോഭി: സമസംഖ്യാതാ: പാർത്ഥി വൈരിഹ ജന്തവ:
തേഷാം യേ കേചനേഹന്തേ ശ്രേയോ വൈ മനുജാദയ (6–14–3)
പ്രായോ മുമുക്ഷവസ്തേഷാം കേചനൈവ ദ്വിജോത്തമ
മുമുക്ഷൂണാം സഹസ്രേഷു കശ്ചിന്മുച്യേത സിധ്യതി (6–14–4)
മുക്താനാമപി സിദ്ധാനാം നാരായണപരായണ:
സുദുർല്ലഭ: പ്രശാന്താത്മാ കോടിഷ്വപി മഹാമുനേ (6–14–5)

പരീക്ഷിത്ത് ചോദിച്ചു: "ജീവികൾ അസംഖ്യമുണ്ടെങ്കിലും അവരിൽ ചുരുക്കം ചിലർ മാത്രമേ സ്വന്തം പരമോന്നതയെ അന്വേഷിക്കാൻ മെനക്കെടുന്നുള്ളു. അവരിൽത്തന്നെ കുറച്ചുപേർ മാത്രമെ സംസാരവിമോചനം കാംക്ഷിക്കുന്നുള്ളു. അവരിൽ ആയിരത്തിലൊരാൾ മാത്രമേ പരിപൂർണ്ണതയെ പ്രാപിക്കുന്നുള്ളു. ഇങ്ങിനെ പരമോൽകൃഷ്ടപദം പൂകിയവരിൽപ്പോലും, ഭഗവാൻ നാരയണനോടുള്ള പരിപൂർണ്ണഭക്തിപ്രഹർഷത്തിലൊരാൾ കഴിയുക എന്നത് തികച്ചും ശ്ലാഘനീയം തന്നെ. പക്ഷേ വൃത്രനെപ്പോലെ പാപിയായ ഒരാളുടെ കാര്യത്തിൽ അതെങ്ങിനെ സംഭവിച്ചു? ഇങ്ങിനെ അത്യഗാധമായ ഭഗവൽഭക്തി അയാളിലെങ്ങിനെയുണ്ടായി?"

ശുകമുനി മറുപടിയായി പറഞ്ഞു: ഈ ചോദിച്ചതിനുത്തരമായി, വേദവ്യാസനും നാരദനും ദേവലനും എനിക്കു പറഞ്ഞുതന്നിട്ടുള്ള ഒരു കഥ ഞാൻ പറയാം. ഒരിക്കൽ ഒരിടത്ത് ചിത്രകേതു എന്നു പേരായ ഒരു രാജാവ് ശൂരസേനരാജ്യം ഭരിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന് പലേ ഭാര്യമാരുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും കുട്ടികളുണ്ടായിരുന്നില്ല. കണക്കിലേറെ ധനവും സുഖസമൃദ്ധിയും ഉണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും രാജാവിന് മന:സമാധാനവും സന്തോഷവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അങ്ങിനെയിരിക്കെ അംഗിരമഹർഷി കൊട്ടാരത്തിൽ വന്നു. രാജാവിൻെറ ക്ഷേമം അന്വേഷിച്ചതിന് മറുപടിയായി അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. "മാമുനേ, അവിടേക്ക് എല്ലാം അറിയാമല്ലോ. തപ:ശക്തികൊണ്ട് മന:ശുദ്ധി വരുത്തിയതുകൊണ്ട് അങ്ങയുടെ ഉൾക്കാഴ്ച തികച്ചും സുവിദിതവുമാണ്. ഈ സമ്പത്തും രാജപദവിയും എല്ലാം എനിക്കു സ്വന്തമാണെങ്കിലും അവയെനിക്ക് സന്തോഷം തരുന്നില്ല. എനിക്കൊരു പുത്രഭാഗ്യം ഉണ്ടായിട്ടില്ലിതുവരെ. എന്നെ രക്ഷിച്ചാലും."

മുനി, വേണ്ട യാഗകർമ്മങ്ങൾ നടത്തി. യാഗോഛിഷ്ടം രാജാവിൻെറ കയ്യിൽ കൊടുത്തിട്ട് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. "ഇതു തിന്നുന്നതുകൊണ്ടു മാത്രം അങ്ങയുടെ രാജ്ഞിയിൽ ഒരു പുത്രനുണ്ടാവും. അവൻ നിങ്ങളുടെ അമിതാഹ്ലാദത്തിനും അതീവദു:ഖത്തിനും ഹേതുവായിത്തീരും." ഈ അനുഗ്രഹത്തിനുശേഷം അധികം താമസിയാതെ രാജ്ഞി പ്രസവിച്ചു. മകൻ ഏവരുടേയും കണ്ണിലുണ്ണിയായി വളർന്നു വന്നു. സകലർക്കും പ്രിയങ്കരനും, പ്രത്യേകിച്ച് മാതാപിതാക്കളുടെ സന്തോഷവുമായി അവൻ വളർന്നു. പുത്രമാതാവായ രാജ്ഞിയോട് രാജാവിന് പ്രത്യേകിച്ചൊരു മമത ഉടലെടുത്തു. അദ്ദേഹം മറ്റു ഭാര്യമാരെ അവഗണിക്കാനും തുടങ്ങി. അവരാരും പ്രസവിക്കുകയുണ്ടായില്ലല്ലോ.

മറ്റു രാജ്ഞിമാർക്ക് അസൂയ മൂത്തു. അവസാനം രാജകുമാരന് വിഷം കൊടുക്കുന്നതിലെത്തി കാര്യങ്ങൾ. കുമാരൻ ഏറെസമയം ഉറങ്ങിക്കിടക്കുന്നതറിഞ്ഞ രാജ്ഞി അവനെ എഴുന്നേൽപ്പിച്ചു കൊണ്ടുവരാൻ ആയയെ അയച്ചു. രാജകുമാരൻ മരിച്ചു കിടക്കുന്നതാണവൾ കണ്ടത്. അന്ത:പ്പുരത്തിലെ സ്ത്രീകളും രാജാവും മോഹാലസ്യപ്പെട്ടു വീണു. അമ്മയായ രാജ്ഞി മാറത്തടിച്ചു നിലവിളിച്ചു. "അല്ലയോ സൃഷ്ടാവേ, അങ്ങയുടെ സ്വന്തം സൃഷ്ടിയെത്തന്നെ ഇത്രവേഗം നശിപ്പിക്കുവാൻ തക്ക വിഡ്ഢിത്തം കാട്ടിയതെന്തു കൊണ്ട്? നീ ഞങ്ങളുടെ ശത്രു തന്നെ. ഈ ലോകത്ത് യാതൊരുവിധ വ്യവസ്ഥയുമില്ല. വയസ്സൻമാരിരിക്കുമ്പോൾ ശിശുക്കൾ മരിക്കുന്നു. നിൻെറ ജോലി പൂർത്തിയാക്കാൻ ഞങ്ങളിൽ മമതയും സ്നേഹവും ഉണ്ടാക്കുന്നു. എന്നിട്ട് യാതൊരു ദയയുമില്ലാതെ ആ സ്നേഹത്തെ ഇല്ലാതാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു."

കുമാരൻെറ മരണത്തിൽ ദു:ഖിക്കുന്ന രാജാവിൻെറയടുത്ത് അംഗിരമുനി ആഗതനായി.

യഥാ പ്രയാന്തി സംയാന്തി സ്രോതോവേഗേന വാലുകാ:
സംയൂജ്യന്തേ വിയുജ്യന്തേ തഥാ കാലേന ദേഹിന: (6-15-3)
വയം ച ത്വം ചയേ ചേമേ തുല്യകാലാശ്ചരാചരാ:
ജന്മ മൃത്യോർയഥാ പശ്ചാത് പ്രാങ്നൈവ മധുനാപി ഭോ: (6-15-5)
ഭൂതൈർഭൂതാനി ഭൂതേശ: സൃജത്യവതി ഹന്ത്യജ:
ആത്മസൃഷ്ടൈരസ്വതന്ത്രൈരനപേക്ഷോഽപി ബാലവത് (6-15-5)

ദു:ഖാകുലനായിരിക്കുന്ന രാജാവിനോട് അംഗിരമുനിയും നാരദനും ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു: "രാജൻ, ആർക്കുവേണ്ടിയാണ് ദു:ഖിക്കുന്നത്? ഇവർ ജനിക്കുന്നതിനു മുൻപ് എന്തായിരുന്നു? കഴിഞ്ഞജന്മത്തിൽ നിങ്ങളുമായി എങ്ങിനെ ബന്ധപ്പെട്ടിരുന്നു? അടുത്ത ജന്മത്തിലെ ബന്ധമെന്തായിരിക്കും? മണൽത്തരികൾ കൂടിച്ചേരുകയും വേർപെടുകയും ചെയ്യുന്ന അരുവി പോലെ കാലത്തിൻെറ ഒഴുക്കിൽ കണ്ടു മുട്ടുകയും വേർപിരിയുകയും ചെയ്യുന്ന ബന്ധങ്ങളേയുള്ളൂ. ഞങ്ങളും നിങ്ങളും അവരും, ചരവും അചരവുമായ എല്ലാം, ജന്മത്തിനു മുൻപ് ഇങ്ങിനെ തന്നെയായിരുന്നില്ല. മരണശേഷവും ഇങ്ങിനെ നിലനിൽക്കുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട് ഇപ്പോഴും അവ കാണപ്പെടുന്നതുപോലെതന്നെയല്ല നിലകൊള്ളുന്നത്. സ്വയം സൃഷ്ടിക്കാൻ കഴിവില്ലാത്തവരെക്കൊണ്ട് ഭഗവാൻ സൃഷ്ടി നടത്തിക്കുന്നു. എങ്കിലും ഇങ്ങിനെയെല്ലാം ചെയ്യണമെന്നുള്ള ഒരാഗ്രഹവും അവിടേക്ക് നിവർത്തിക്കുവാനില്ല. ശരീരത്തെപ്പറ്റിയും ശരീരത്തെ ബന്ധിപ്പിച്ചു നിർത്തിയ ജീവനെപ്പറ്റിയും ഉള്ള ഊഹാപോഹങ്ങളും ധാരണകളും അജ്ഞതയിൽ നിന്നുളവായതാണ്. അതൊന്നും ഉൺമയല്ല."

ഇങ്ങിനെയുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ കേട്ട് ബോധം വീണ്ടു കിട്ടിയ രാജാവ് ആഗതരാരെന്നന്വേഷിച്ചു. അംഗിര മഹർഷി പറഞ്ഞു. "നിങ്ങൾക്കു വേണ്ടി പുത്രഭാഗ്യത്തിനായി യാഗം നടത്തിയത് ഞാനാണ്. നിങ്ങളുടെ വിഷണ്ണാവസ്ഥ മനസ്സിലാക്കി നാരദനും ഞാനും ഇങ്ങോട്ടു പുറപ്പെട്ടു. നിങ്ങളെപ്പോലെ ഭഗവൽഭക്തനും പുണ്യചരിതനുമായ ഒരാൾക്ക് ചേർന്നതല്ല, ഈ ദു:ഖം. ആദ്യം കണ്ടപ്പോഴേ നിങ്ങൾക്ക് വിജ്ഞാനമുപദേശിച്ച് പുത്രഭാഗ്യത്തിനുള്ള ആഗ്രഹത്തിൽനിന്ന് പിന്മാറാൻ ഞാൻ പറയേണ്ടതായിരുന്നു. പക്ഷെ നിങ്ങൾ ഒരു മകനുവേണ്ടി വല്ലാതെ കൊതിച്ചിരുന്നുവല്ലോ. അങ്ങിനെയാവരം അപ്പോൾ നൽകിയെന്നേയുള്ളൂ. അതുകൊണ്ട് ക്ഷണനേരം കൊണ്ട് പുത്രനുണ്ടാവുന്നതിൻെറ അനുഭവം കിട്ടി, ദുരിതം അനുഭവിക്കുകയും ചെയ്തു. എല്ലാ ലൌകീകവസ്തുക്കളും ബന്ധങ്ങളും ദു:ഖമുളവാക്കുന്നവതന്നെയാണ്. ആകാശമേഘത്തിൽ കാണപ്പെടുന്ന കൊട്ടാരം പോലെ അസ്ഥിരവും അയാഥാർദ്ധ്യവുമാണവ. കഴിഞ്ഞ ജന്മങ്ങളിൽ നിന്നാർജ്ജിച്ച വാസനയാൽ മനുഷ്യൻ അവയെ ഉൺമയെന്ന് കരുതി വീണ്ടും കർമ്മങ്ങളിലേർപ്പെടുന്നു."

ഒരുവൻെറ ദു:ഖത്തിൻെറ കാരണം ശരീരബുദ്ധിയാണ്. ആത്മാവ് ശരീരമാണെന്നുള്ള തോന്നൽ. തികച്ചും ബുദ്ധിപൂർവ്വം ശുഷ്ക്കാന്തിയോടെയുള്ള ആത്മാന്വേഷണം മാത്രമേ ഈ മനോവ്യാധിക്കൊരു പോംവഴിയായുള്ളു.

ഈ സമയം രാജാവിൻെറ മോഹമെല്ലാം നീങ്ങി മന:സാന്നിദ്ധ്യം വീണ്ടെടുത്തിരുന്നു. നാരദൻ അദ്ദേഹത്തെ ഒരു ദിവ്യപ്രാർത്ഥന പഠിപ്പിച്ചു. "രാജാവേ, മരിച്ച കുട്ടിക്കുവേണ്ട അന്ത്യകർമ്മങ്ങൾ നടത്തിയാലും. ഈ ദിവ്യമന്ത്രം ഉരുവിട്ടുകൊണ്ട് ഏഴു ദിവസം പ്രാർത്ഥിച്ചാൽ നിങ്ങൾക്ക് ഈശ്വരദർശനം ലഭിക്കും. ദേവന്മാർപോലും മോഹവലയത്തിൽ നിന്നു രക്ഷനേടുന്നത് ആ ഭഗവാൻെറ പദകമലങ്ങളെ ആശ്രയിക്കുമ്പോൾ മാത്രമാണ്."

ഓം നമസ്തുഭ്യം ഭഗവതേ വാസുദേവായ ധീമഹി
പ്രദ്യുമ്നായാനിരുദ്ധായ നമ: സങ്കഷണായച (6-16-18)
നമോ വിജ്ഞാനമാത്രായ പരമാനന്ദമൂർത്തയേ
ആത്മാരാമായ ശാന്തായ നുവൃത്തദ്വൈതദൃഷ്ടയേ (6-16-19)
ആത്മാനന്ദാനുഭൂത്യൈവ ന്യസ്തശക്ത്യൂർമ്മയേ ന്മ:
ഹൃഷീകേശായ മഹതേ നമസ്തേ വിശ്വമൂർത്തയേ (6-16-20)
വചസ്യുപരതേ*f*പ്രാപ്യയ ഏകോ മനസാ സഹ
അനാമരൂപശ്ചിന്മാത്ര: സോ*f*വ്യാന്ന: സദസത് പര: (6-16-21)
യസ്മിന്നിദം യതശ്ചേദം തിഷ്ഠത്യപ്യേതി ജായതേ
മൃൺമയേഷ്വിവ മൃജ്ജാതിസ്തസ്മൈ തേ ബ്രഹ്മണേ നമ: (6-16-22)
യന്ന സ്പൃശന്തി ന വിദുർമനോബുദ്ധീന്ദ്രിയാസവ:
അന്തർബ്ബഹിശ്ച വിതതം വ്യോമവത്തന്നതോ*f*സ്മ്യഹം (6-16-23)
ദേഹേന്ദ്രിയപ്രാണ മനോധിയോ*f*മീ യദംശവിദ്ധാ: പ്രചരന്തികർമ്മസു
നൈവാന്യദാ ലോഹമിവാപ്രതപ്തം സ്ഥാനേഷു തദ്ദ്രഷ്ട്രപദേശമേതി (6-16-24)
ഓം നമോ ഭഗവതേ മഹാപുരുഷായ മഹാനുഭാവായ മഹാ
വിഭൂതിപതയേ സകലസാത്വതപരിവൃഢനികരകരകമലകുഡ്മളോപലാളിത
ചരണാരവിന്ദയുഗള പരമ പരമേഷ്ഠിൻ നമസ്തേ (6-16-25)

ശുകമുനി തുടർന്നു: ചിത്രകേതുവിന് മകന്റെ ദേഹത്തിൽനിന്നും പോയ ആത്മാവിനെ നാരദൻ കാണിച്ചു കൊടുത്തു. അത് മറ്റേതോ ലോകത്തേക്ക് പോവുകയായിരുന്നു അപ്പോൾ. അതിനോട് നാരദൻ പറഞ്ഞു. "നിന്റെ അച്ഛനമ്മമാരും ബന്ധുക്കളും നിനക്കായി ദു:ഖിക്കുന്നു. താഴേയ്ക്കു വന്ന് വീണ്ടും ഈ ശരീരത്തിൽ പ്രവേശിച്ച് സസുഖം വാണാലും."

ആത്മാവ് പറഞ്ഞു. "ഞാൻ ചിരഞ്ജീവിയും ശരീരങ്ങളുടെ മാറ്റങ്ങൾ ബാധിക്കാത്തതുമാണ്. ഏതു ജന്മത്തിലാണ് ഇവർ എന്റെ അച്ഛനമ്മമാരായിരുന്നത്? എല്ലാവരും ഒരു തരത്തിലല്ലെങ്കിൽ മറ്റൊരു തരത്തിൽ പരസ്പരം ബന്ധപ്പെട്ടു കിടക്കുന്നു. പലേ ജന്മങ്ങളിൽ പലേ ശരീരങ്ങളായി ജനിച്ചു മരിക്കുന്നതുകൊണ്ട് എല്ലാ ബന്ധങ്ങളും താൽക്കാലികം മാത്രമാണ്. എന്റേത് എന്ന തോന്നലുണ്ടാവുന്നത് ഭൗതീകബന്ധം നിലനിൽക്കുമ്പോൾ മാത്രമാണ്. ആത്മാവിന് ആരോടും മമതയോ വെറുപ്പോ ഇല്ല. ആത്മാവ് വെറും നിശ്ശബ്ദസാക്ഷിയത്രെ. അതിന് സുഹൃത്തുക്കളോ ശത്രുക്കളോ ഇല്ല. കാര്യകാരണങ്ങളുടെ കണ്ണികൾക്കും ആത്മാവിനെ ബന്ധിക്കാനാവില്ല." ഇതുകേട്ട് അത്ഭുതപരവശരായി എല്ലാവരും ദു:ഖത്തിൽനിന്നും മോചിതരായി. അവർ ശിശുവിന്റെ ശേഷക്രിയകൾ വേണ്ട പോലെ നടത്തി. ശിശുവിന്റെ മരണത്തിന് കാരണക്കാരായ സ്ത്രീകൾ പ്രായശ്ചിത്തം ചെയ്തു. ഭക്തനായ ചിത്രകേതു നാരദനിൽനിന്നും അത്യുന്നതമായ ഈ പ്രാർത്ഥന കേട്ടു. "വാസുദേവനും, പ്രദ്യുമ്നനും, അനിരുദ്ധനും, സങ്കർഷണനുമായ ഭഗവാനു നമസ്കാരം. പരമാനന്ദമായി ആത്മാവിൽ വിളങ്ങി, പ്രശാന്തവും ദ്വന്ദാതീതവുായി വർത്തിക്കുന്ന ആ ബോധസ്വരൂപന് നമോവാകം. വിശ്വമൂർത്തിയും, മായാതീതനും, വാങ്മനോവൃത്തികൾക്കതീതനും, നാമരൂപാദികൾക്കും ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്കുമപ്പുറത്തുള്ളവനുമായ അവിടേയ്ക്ക് നമസ്കാരം. സർവ്വവ്യാപിയും വിശ്വസ്ഥിതിസംഹാരങ്ങൾ നടക്കുന്നതുമായ പരബ്രഹ്മത്തിനും നമസ്കാരം. മനസ്സുകൊണ്ടും ബുദ്ധിശക്തികൊണ്ടും അളക്കാനാവാത്തതും മനസ്സിനേയും ഇന്ദ്രിയങ്ങളേയും പ്രവർത്തനോന്മുഖ മാക്കുന്നതുമത്രേ ബ്രഹ്മം. ഉന്നതരും ഉത്തമരുമായ ഭക്തരാൽ പാദങ്ങൾ തഴുകപ്പെടുന്ന ആ സർവ്വേശ്വരന് നമസ്കാരം."

അജിത ജിത: സമമതി ഭി: സാധു ഭിർഭവാൻ ജിതാത്മഭിർഭവതാ
വിജിതാസ്തേƒപിച ഭജതാമകാമാത്മാനാം യ ആത്മദോƒതികരുണ: (6–16–34)
അഹം വൈ സർവ്വ ഭൂതാനി ഭൂതാത്മാ ഭൂതഭാവന:
ശബ്ദ ബ്രഹ്മ പരം ബ്രഹ്മ മമോഭേ ശാശ്വതീ തനൂ (6–16–51)

ശുകമുനി തുടർന്നു: രാജാവിന് മഹത്തായ പ്രാർത്ഥനോപദേശം നൽകിയ ശേഷം നാരദനും അംഗിരമുനിയും തിരിച്ചു പോയി. ചിത്രകേതു ഭക്തിപുരസരം ഏഴുനാൾ ഈ പ്രാർത്ഥനയുരുവിട്ടു കഴിഞ്ഞു. അതു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ചിത്രകേതു, സ്വർഗ്ഗവാസികളുടെ നായകനായ വിദ്യാധരനായിത്തീർന്നു. കുറച്ചുനാൾകൂടി ക്കഴിഞ്ഞ് അദ്ദേഹം ശേഷസവിധം പൂകി. അവിടെ ഭഗവാനെ ചിത്രകേതു എല്ലാ പ്രഭാമഹിമകളോടെയും ദർശിച്ചു. ഭഗവൽപ്പാദങ്ങളെ തൻെറ സന്തോഷാശ്രുക്കളാൽ അഭിഷേകം ചെയ്തു. എന്നിട്ട് ഭഗവാനെ ഇപ്രകാരം പുകഴ്ത്തി വർണ്ണിക്കാൻ തുടങ്ങി.

“ഭഗവൻ, അവിടുന്ന് അജയ്യനാണ്. എങ്കിലും സ്ഥിരതയും ദിവ്യതയും ഉള്ള മനസ്സുകൾക്ക് അവിടുത്തെ കീഴടക്കാം. പിന്നീട് ആ മനസ്സുകളെ അവിടുന്നു കീഴടക്കുന്നു. പരിശുദ്ധമായ കൃപയാൽ അവിടുന്ന് സ്വയം നിസ്വാർത്ഥഭക്തന്മാർക്ക് സമർപ്പിക്കുന്നു. അണുവുണ്ടാകും മുൻപ് അവിടുന്നുണ്ട്. വിശ്വപ്രളയശേഷവും അവിടുന്നുണ്ടാവും. ഇപ്പോഴും അവിടുന്നുമാത്രമേ നിജമായിട്ടുള്ളൂ. ഈ വിശ്വം അവിടുത്തെ സത്തിൻെറ കേവലമൊരണു മാത്രം. അജ്ഞാനികൾമാത്രമേ കർമ്മങ്ങളിലൂടെ മറ്റുള്ളവർക്കും സ്വയവും പീഢനങ്ങളും വേദനകളും നിറച്ച് ദേവതകളെ പൂജിക്കൂ. അത് പാപക്കറയുള്ള പ്രവൃത്തിയാണ്. അവയിൽ ഏറ്റവും ഉത്തമമായവപോലും സ്വർഗ്ഗം മാത്രമേ ലഭ്യമാക്കുകയുള്ളൂ. എന്നാൽ സ്വാർത്ഥപരമായിട്ടാണെങ്കിൽ പോലും അവിടുത്തെ ആരാധിക്കുന്നവരുടെ ഹൃദയം നിർമ്മലമായിത്തീരുന്നു. അങ്ങിൽ മാത്രം ശ്രദ്ധാഭക്തി നിറഞ്ഞവരുടെ ഉള്ളിൽ “ഞാൻ”, “എൻേറത്” എന്ന തോന്നലുകളുണ്ടാവില്ല. എന്നാൽ മറ്റുള്ള ജീവികൾക്കോ സ്വയമോ വേദനയുണ്ടാക്കുന്ന യാഗകർമ്മങ്ങൾ നടത്തുമ്പോൾ ഈ സ്വാർത്ഥഭാവന വിട്ടു പോവുന്നില്ല. ആത്മപീഢനം വേദനാത്മകവും, പരപീഢനം പാപവുമാണ്. അവിടുത്തെ ദർശനമാത്രയിൽ സകല പാപവും തുടച്ചുമാറ്റപ്പെടുന്നു. ആരുടെ ശക്തിയാലും മഹിമയാലും ഇന്ദ്രിയങ്ങളും ദേവതകളും പ്രവർത്തനോന്മുഖ മാകുന്നുവോ ആ സർവ്വേശ്വരനും ജീവൻെറ ജീവനും നമസ്കാരം, നമസ്കാരം.”

ഭഗവാൻ ചിത്രകേതുവിൻെറ പ്രാർത്ഥനയിൽ അതീവ സന്തുഷ്ടനായി. “ചിത്രകേതൂ അനുഗ്രഹീതനാണു നീ. കാരണം നീ നിൻെറ ജീവിതലക്ഷ്യം നിറവേറികഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. എന്നെ കണ്ടിരിക്കുന്നു. എല്ലാ ജീവജാലങ്ങളുടേയും ആത്മാവ് ഞാൻ തന്നെയാണ്. ഞാനവരുടെ സൃഷ്ടികർത്താവുമാണ്. വചനങ്ങളും പരമസത്തയും എൻെറ ശരീരങ്ങൾ. സ്വപ്നാവസ്ഥയിൽ ഒരുവൻ തൻെറയുള്ളിൽ പലേവിധ സത്വങ്ങളെ കാണുന്നു. ജാഗ്രാവസ്ഥയിൽ അവൻ ഒറ്റപ്പെട്ട വ്യക്തിയാവുന്നു. ഈ രണ്ടവസ്ഥകൾക്കും അടിസ്ഥാനമായിട്ടുള്ളത് അവൻ തന്നെയാണല്ലോ. അതുപോലെ ഒരുവൻ വിശ്വത്തിലെ എല്ലാ ജീവജാലങ്ങളായും താദാത്മ്യം പ്രാപിക്കണം. അവയെല്ലാം ഞാനാണെന്ന ഏകാത്മതാബോധം ഉണ്ടാക്കിയെടുക്കണം. നാനാത്വത്തിൽ ഏകത്വമായി വിളങ്ങുന്ന ബോധസ്വരൂപമാണ് ഞാൻ. എന്നെ മറന്നുകൊണ്ട് ജീവിക്കുമ്പോൾ ഒരുവൻ വൈവിധ്യങ്ങളുടെ നൂലാമാലകളിലും ഭൗതികതയിലും കുടുങ്ങുന്നു. ഇത്തരത്തിലുള്ള കർമ്മങ്ങളാണ് ദു:ഖഹേതു. ഇഛയേതുമില്ലാത്ത പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിവേകലക്ഷണവും. ഈ വിവേകത്താൽ എന്നിൽ ഭക്തിയുണ്ടാവുന്നു. വിവേകമുണ്ടായി വളർന്ന് താമസിയാതെ നിനക്ക് പരിപൂർണ്ണനാവാൻ കഴിയും.” ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞ് ഭഗവാൻ അപ്രത്യക്ഷനായി.

നാരായണപരാ: സർവേ ന കുതശ്ചന ബിഭ്യതി
സ്വർഗ്ഗാപവർഗ്ഗനരകേഷ്വപി തുല്യാർത്ഥദർശിന: **(6–17–28)**
വാസുദേവേ ഭഗവതി ഭക്തിമുദ്വഹതാം നൃണാം
ജ്ഞാനവൈരാഗ്യവീര്യാണാം നേഹ കശ്ചിദ് വ്യപാശ്രയ: **(6–17–31)**

ശുകമുനി തുടർന്നു: പിന്നീട് കുറേക്കാലം ചിത്രകേതു സുമേരുപർവ്വത സാനുക്കളിൽ വിണ്ണവരായ സ്ത്രീകൾ ഭഗവാൻ വാസുദേവൻെറ മഹിമകൾ പാടുന്നതുകേട്ടു ജീവിച്ചു. ഒരിക്കൽ ആകാശമാർഗ്ഗേ പോവുമ്പോൾ ഭഗവാൻ ശിവൻ കൈലാസപർവ്വതത്തിലിരിക്കുന്നത് കാണായി. മാമുനിമാരും സ്വർഗ്ഗവാസികളും ചുറ്റും കൂടിയിട്ടുമുണ്ട്. പാർവ്വതീദേവി, ശിവൻെറ മടിയിലിരിക്കുന്നു. ഈ കാഴ്ച കണ്ട് ചിത്രകേതു ഉറക്കെ ചിരിച്ചു കൊണ്ടു പറഞ്ഞു. “ഭഗവാൻ പരമശിവനു യോജിച്ച ഒരു കാര്യമാണോ ഒരു സ്ത്രീയെ തുറന്നസഭയിൽവെച്ച് ആലിംഗനം ചെയ്യുക എന്നത്? എന്നിട്ടും അതേ ഭഗവാനാണ് മാമുനിമാർക്ക് ധർമ്മത്തിൻെറ പാതയെ മനസ്സിലാക്കി കൊടുക്കുന്നത്. എന്നാൽ പുറത്താകട്ടെ അദ്ദേഹത്തിന് ഏകാന്തവാസിയെന്ന് പേരുണ്ടുതാനും.” ഇതുകേട്ട് പരമശിവനും മുനിമാരും മറുപടിയൊന്നും പറയാതെ പുഞ്ചിരിച്ചതേയുള്ളൂ. എങ്കിലും ശിവസഹധർമ്മിണിയായ പാർവ്വതിക്ക് ദേഷ്യം വരികയും ചിത്രകേതുവിനെ ശപിക്കുകയും ചെയ്തു.

പാർവ്വതി പറഞ്ഞു. “ആരാണീ സ്വർഗ്ഗവാസി ? ഞങ്ങളെ ധർമ്മം പഠിപ്പിക്കാൻ യോഗ്യനായിട്ടുള്ളയാൾ? ഇയാൾ സൃഷ്ടികർത്താവായ ബ്രഹ്മാവിനേക്കാളും മുനിമാരേക്കാളും യോഗ്യനാണോ അവർക്കറിവില്ലാത്ത ധർമ്മസംഹിതകൾ പഠിപ്പിക്കാൻ? ഇയാളുടെ ഔദ്ധത്യത്തിന് യോജിച്ച ശിക്ഷ കൊടുത്തേ മതിയാവൂ. കാരണം ഇത്ര ധിക്കാരിയായ ഒരാൾ ഭഗവാൻ വിഷ്ണുവിൻെറ ഭക്തനാവാൻ യോഗ്യനല്ല. ചിത്രകേതു, നീ ഒരു രാക്ഷസനായി പുനർജനിക്കും. ഭൂമിയിൽ ദുഷ്ടത വിതറി ജീവിച്ച ശേഷം മകനേ, നീ മടങ്ങുമ്പോൾ നിന്നിൽ ധിക്കാരമുണ്ടാവില്ല.”

ഈ ശാപം തൻെറ നന്മയ്ക്കു വേണ്ടിയാണെന്ന് ചിത്രകേതുവിനറിയാമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹമതിനെ മനസാ സ്വാഗതം ചെയ്തു. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. “അമ്മേ, അവിടുത്തെ ശാപത്തെ ഞാൻ രണ്ടുകയ്യുംനീട്ടി സ്വീകരിക്കുന്നു. അവിടുത്തെ പാവം പുത്രൻെറ നന്മക്കായിട്ടാണല്ലോ അമ്മ ശാപം തന്നത്? വാസ്തവത്തിൽ അവനവൻെറ ദുഖ:ത്തിന് സ്വയമോ മറ്റുള്ളവരോ കാരണക്കാരല്ല. എന്തെന്നാൽ അതു നിലനിൽക്കുന്നില്ല. ഈ ഭൗതീകലോകത്തിൽ സന്തോഷസന്താപങ്ങളും സ്വർഗ്ഗനരകങ്ങളും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം തുലോം അജ്ഞതനിറഞ്ഞതും നിരങ്കുശവുമത്രേ. അതുകൊണ്ട് ശാപമോചനത്തിനായി ഞാൻ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നില്ല. എന്നാൽ എനിക്കൊരു പ്രാർത്ഥനയുണ്ട്. എൻെറ ചാപല്യത്തെയും അറിവില്ലായ്മയേയും പൊറുത്ത് മാപ്പു തന്നാലും” മനശ്ചാഞ്ചല്യമില്ലാതെ ചിത്രകേതു പറന്നുപോയി.

പാർവ്വതി, അത്ഭുതസ്തബ്ധയായി. ഭഗവാൻ ശിവൻ വിശദീകരിച്ചു. “പ്രിയേ, ഭഗവാൻ നാരായണൻെറ ഭക്തനായിട്ടുള്ളവർക്ക് യാതൊന്നിനേയും ഒരിടത്തും ഭയപ്പെടേണ്ടതില്ല. സ്വർഗ്ഗനരകങ്ങളിലോ മുക്തിപദത്തിലോ ഒന്നും യാതൊരു വ്യത്യസ്ഥതയും അവർ കാണുന്നില്ല. ശാപവും അനുഗ്രഹവും വ്യത്യസ്ഥഭാവത്തോടെ സ്വീകരിക്കുന്നത് അജ്ഞതയുടെ ലക്ഷണമത്രേ. മോഹിതരായ ആത്മാക്കളാണ് സുഖാന്വേഷികളും ദു:ഖദ്വേഷികളുമായിരിക്കുന്നത്. ഭഗവാൻ വാസുദേവനിൽ ഭക്തരായവർ ഒന്നിനു വേണ്ടിയും കൊതിക്കുന്നില്ല. ചിത്രകേതുവിനു മറുശാപം നൽകാൻ ശക്തിയുണ്ടായിരുന്നിട്ടുകൂടി അയാളതു ചെയ്യാതിരുന്നത് ആ ഭഗവൽഭക്തിയുള്ളതു കൊണ്ടാണ്.”

ഈ ചിത്രകേതുവാണ് വൃത്രനായി പിറന്നത്. ഈ പുണ്യകഥ പ്രഭാതവേളയിൽ ചൊല്ലുന്നവന് മുക്തിപദം ലഭ്യമത്രെ.

കൃമി വിഡ് ഭസ്മസം ജ്ഞാ*ff*സീദ്യസ്യേശാഭിഹിതസ്യച
ഭൂതധ്രുക് തത്കൃതേ സ്വാർത്ഥം കിം വേദ നിരയോ യത: (6-18-25)
വിലോക്യൈകാന്തഭൂതാനി ഭൂതാന്യാദൌ പ്രജാപതി:
സ്ത്രിയം ചക്രേ സ്വദേഹാർദ്ധം യയാ പുംസാം മതിർഹൃതാ (6-18-30)

ശുകമുനി തുടർന്നു: കശ്യപഭാര്യയായ ദിതിക്ക് ഹിരണ്യാക്ഷനെന്നും ഹിരണ്യകശിപുവെന്നും പേരായ രണ്ടു മക്കളുണ്ടായ കാര്യം ഞാൻ നേരത്തെ പറഞ്ഞു. രണ്ടുപേരും വിഷ്ണുവിനാൽ കൊല്ലപ്പെട്ടു. ഇന്ദ്രസുഹൃത്താണല്ലോ വിഷ്ണു. അതുകൊണ്ട് ദിതിക്ക് ഇന്ദ്രനോട് ദ്വേഷ്യം തോന്നി. ദിതി ആലോചിച്ചു. "തന്റെ ശരീരം അനശ്വരമാണെന്ന് ഇന്ദ്രൻ കരുതുന്നുവല്ലോ. കഷ്ടം തന്നെ. അതുകൊണ്ട് തനിക്ക് ശത്രുതയുള്ളവരെയെല്ലാം കൊന്നുകളയുകയാണല്ലോ അയാൾ ചെയ്യുന്നത്. എന്നാൽ ഈ ദേഹം കൃമികീടങ്ങൾ നിറഞ്ഞതും, ചാരമാവേണ്ടതും, മാലിന്യം നിറഞ്ഞതുമാണെന്ന് അയാൾ മനസിലാക്കുന്നുണ്ടോ? ഇന്ദ്രനെ നിഗ്രഹിക്കാൻ കഴിവുള്ള ഒരു പുത്രനെ എനിക്കു പ്രസവിക്കണം." ഇങ്ങിനെ തീരുമാനിച്ച് തന്റെ ഭർത്താവായ കശ്യപന്റെ സ്നേഹം പിടിച്ചു പറ്റാൻ ദിതി ശ്രമിച്ചു. സ്നേഹപ്രകടനത്താൽ മോഹിതനായ കശ്യപൻ അവൾ ആവശ്യപ്പെട്ട വരം നൽകി. കശ്യപൻ മുനിയായിരുട്ടു കൂടി ഇതിൽ അതിശയമൊന്നുമില്ല. "സൃഷ്ടി കർത്താവ്, തന്റെ ആദ്യസൃഷ്ടികൾക്ക് പുനരുൽപ്പാദനത്തിന് താൽപ്പര്യമൊന്നും കാണായ്കയാൽ സ്വയം തൽപ്പകുതിയെ സ്ത്രീയാക്കി മാറ്റി. അവർ പുരുഷന്റെ വിവേകം കവർന്നെടുക്കുകയും ചെയ്തു." കശ്യപൻ തന്റെ ഭാര്യയുടെ ഭർത്തൃഭക്തിയേയും സ്നേഹത്തേയും പുകഴ്ത്തി. ഒരു ഭാര്യക്ക് തന്റെ ഭർത്താവ് ഭഗവൽത്തുല്യനത്രെ. അപ്പോൾ ദിതി തന്റെ മനസ്സിലെ ആഗ്രഹം വെളിപ്പെടുത്തി. "ഇന്ദ്രനിഗ്രഹം ചെയ്യാൻ കഴിവുള്ള ഒരു പുത്രനെ വേണം." അധാർമ്മികമായ ആഗ്രഹം കേട്ട് കശ്യപന് ദു:ഖം തോന്നി. അദ്ദേഹം ആലോചിച്ചു. "ഒരു സ്ത്രീയുടെ മുഖം സുന്ദരവും സ്വരം മധുരതരവുമാണെങ്കിലും ഹൃദയം വാൾത്തലപോലെ മൂർച്ചയേറിയതാണ്. ഒരു സ്ത്രീക്ക് പ്രിയപ്പെട്ടതായി ആരുമില്ല. സ്വന്തം ആഗ്രഹനിവൃത്തിക്കായി അവൾ ഭർത്താവിനേയൊ, മകനേയൊ, സഹോദരനേയൊ കൊല്ലാൻ മടിക്കുകയില്ല." എങ്കിലും പ്രതിജ്ഞാലംഘനം നടക്കാതിരിക്കാൻ കശ്യപൻ ചില നിബന്ധനകൾ വെച്ചു. അവളാഗ്രഹിച്ചപോലൊരു പുത്രൻ ജനിക്കണമെങ്കിൽ ഒരു കൊല്ലം 'പുംസവനം' എന്ന വ്രതം ആചരിക്കണം. ഈ വ്രതമനുസരിച്ച് ഒരുവൾ തികഞ്ഞ പരിശുദ്ധിയിൽ തന്റെ ശരീരവും ചുറ്റുപാടുകളും സൂക്ഷിക്കണം. വസ്ത്രം, ആഹാരം, പാനീയങ്ങൾ, ഭക്ഷണക്രമം, ഉറക്കം ഇവക്കെല്ലാം നിബന്ധനകളുണ്ട്. ഭക്ഷണശേഷം വായിൽ ഭക്ഷണാംശമൊന്നുമില്ലെന്നുറപ്പുവരുത്തി വായ ശുദ്ധമാക്കണം. സൂര്യോദയത്തിലും അസ്തമയത്തിലും ഉറക്കമരുത്. തല വടക്കോട്ടോ പടിഞ്ഞാട്ടോ വച്ച് കിടക്കുകയുമരുത്. ദിവസവും പശു, ബ്രാഹ്മണൻ, മഹാലക്ഷ്മി, മഹാവിഷ്ണു എന്നിവരേയും ഭർത്തൃമതികളായ സ്ത്രീകളെയും പൂജിക്കണം. ദിതി ആചാരപ്രകാരം വ്രതമനുഷ്ഠിക്കാൻ തുടങ്ങി.

ഇന്ദ്രൻ വിവരമറിഞ്ഞ് ആകുലനായി. അയാൾ കപടവേഷത്തിൽ ദിതിയുടെ പരിചാരകനായി കൂടി വ്രതം മുടക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. ഒരു കൊല്ലമവസാനിക്കാറായപ്പോൾ ഒരു ദിവസം ശ്രദ്ധക്കുറവുകൊണ്ട് സന്ധ്യാസമയത്ത് ദിതി ഉറങ്ങിപ്പോയി. വായിൽ അൽപ്പം ഭക്ഷണാംശവും ഉണ്ടായിരുന്നു. ഇന്ദ്രൻ പെട്ടെന്ന് അവളുടെ ഉള്ളിൽ പ്രവേശിച്ച് ഉദരത്തിലെ ശിശുവിനെ തന്റെ വജ്രായുധത്താൽ നാൽപ്പത്തിയൊൻപതു കഷണങ്ങളാക്കി. ഒരോ മുറിക്കലിലും 'മാരുത'-കരയരുതേ എന്ന അപേക്ഷയോടെയാണ് ഇന്ദ്രനതു ചെയ്തത്. ഭഗവൽക്കാരുണ്യത്താൽ എല്ലാവരുടേയും ജീവൻ നിലനിന്നു. ദിതിയുടെ ഒരു കൊല്ലക്കാലത്തെ പ്രാർത്ഥനയുടേയും ഭക്തിയുടേയും ഫലമായാണ് ഗർഭശിശുക്കൾ മരിക്കാതിരിക്കുന്നത്. ഉണർന്നപ്പോൾ ഇന്ദ്രനെയും നാൽപ്പത്തിയൊൻപതു ശിശുക്കളേയും കണ്ട ദിതിക്ക് ഭഗവൽഭക്തിയും വ്രതവും കാരണം ഉള്ളിലെ വെറുപ്പ് തീരെ പോയിരുന്നു. ഇന്ദ്രനോടു ചോദിച്ചപ്പോൾ താനാണിതിന് കാരണക്കാരനെന്നും മാപ്പു തരണമെന്നും അയാളഭ്യർത്ഥിച്ചു. പിന്നീട് നാൽപ്പത്തിയൊൻപത് മരുത്തുകളുടെ (വായുദേവന്മാർ)അകമ്പടിയോടെ ഇന്ദ്രൻ സ്വർഗ്ഗത്തിലേയ്ക്കു പോയി. 'മാരുത' എന്ന് ഇന്ദ്രൻ അവരോട് പറഞ്ഞതിനാലാണ് അവർക്ക് 'മരുത്തുക്കൾ' എന്നു പേർ വന്നത്.

അലം തേ നിരപേക്ഷായ പൂർണ്ണകാമ നമോ*ƒ*സ്തുതേ
മഹാ വിഭൂതിപതയേ നമ: സകലസിദ്ധയേ **(6–19–4)**
യഥാ ത്വം കൃപയാ ഭൂത്യാ തേജസാ മഹിനൌജസാ
ജുഷ്ട ഈശ ഗുണൈ: സർവൈസ്തതോ*ƒ*സി ഭഗവാൻ പ്രഭു: **(6–19–5)**
വിഷ്ണു പത്നി മഹാമായേ മഹാപുരുഷലക്ഷണേ
പ്രീയേഥാ മേ മഹാഭാഗേ ലോകമാതർന്നമോ*ƒ*സ്തുതേ **(6–19–6)**
ഓം നമോ ഭഗവതേ മഹാപുരുഷായ മഹാനുഭാവായ മഹാവിഭൂതിപതയേ
സഹ മഹാവിഭൂതിഭിർബലിമുപഹരാണീതി. അനെനാഹരഹർമ്മന്ത്രേണ
വിഷ്ണോരാവാഹനാർഘ്യപാദ്യോപസ്പർശന സ്നാന
വാസഉപവീതവിഭൂഷണഗന്ധപുഷ്പധൂപദീപോപഹാരാ
ദ്യുപചാരാംശ്ച സമാഹീത ഉപാഹരേത് **(6–19–7)**

പരീക്ഷിത്തിൻെറ അഭ്യർത്ഥന പ്രകാരം പുംസവനവ്രതത്തെക്കുറിച്ച് ശുകമുനി വിശദീകരണം തുടർന്നു: മാർഗ്ഗശീർഷമാസത്തിലെ വെളുത്തപക്ഷത്തിലെ ആദ്യദിനം ഭാര്യ വ്രതമാരംഭിക്കണം. എന്നിട്ട് ഇങ്ങിനെ ചൊല്ലി ആവർത്തിച്ച് പ്രാർത്ഥിക്കണം. "ആശാരഹിതനും കരുണ, ഐശ്വര്യം, ശക്തി എന്നിവയുടെ വിളനിലവുമായി വിളങ്ങുന്ന ഭഗവാനു നമസ്കാരം. മഹാവിഷ്ണുവിൻെറ സഹധർമ്മിണിയായ ദേവിക്കു നമസ്കാരം. എന്നിൽ ഭഗവൽ പ്രീതിയുണ്ടാകുമാറാകട്ടെ. അനന്തമായ വീര്യത്തിനുടമയായ ഭഗവാനെ ഞാൻ ആരാധിക്കുന്നു." ആചാരക്രമത്തിലുള്ള പൂജാവിധികളോടെയും, പ്രാർത്ഥനയോടെയും, കുളി, വേഷം എന്നിവയിലെ ശ്രദ്ധയോടും കൂടി അവൾ ഭഗവാനെ ആരാധിക്കണം. അതുകഴിഞ്ഞ് ഭഗവാനു സമർപ്പിച്ച ആഹാരാംശം പന്ത്രണ്ടു തവണ യാഗാഗ്നിയിൽ അർപ്പിച്ച് "*ഓം നമോ ഭഗവതേ മഹാപുരുഷായ മഹാ വിഭൂതി പതയേസ്വാഹാ*" എന്ന മന്ത്രം ഉരുക്കഴിക്കണം. ഈ മന്ത്രം പത്തു തവണ ആവർത്തിച്ചശേഷം ഇനി പറയുന്ന സ്തോത്രം ചൊല്ലണം.

യുവാംതു വിശ്വസ്യ വിഭൂ ജഗത: കാരണം പരം
ഇയം ഹി പ്രകൃതി: സൂക്ഷ്മാ മായാശക്തിർദുരത്യയാ **(6–19–11)**
തസ്യാ അധീശ്വര: സാക്ഷാത്ത്വമേവ പുരുഷ: പര:
ത്വം സർവയജ്ഞ ഇജ്യേയം ക്രിയേയം ഫലഭുഗ്വാൻ **(6–19–12)**
ഗുണവ്യക്തിരിയം ദേവീ വ്യഞ്ജകോ ഗുണ ഭുഗ്വാൻ
ത്വംഹി സർവ ശരീര്യാത്മാ ശ്രീ: ശരീരേന്ദ്രിയാശയാ
നാമരൂപേ ഭഗവതീ പ്രത്യയസ്ത്വമപാശ്രയ: **(6–19–13)**
യഥാ യുവാം ത്രിലോകസ്യ വരദൌ പരമേഷ്ഠിനൌ
തഥാ മ ഉത്തമ ശ്ലോക സന്തു സത്യാ മഹാ ശിഷ: **(6–19–14)**

"ഭഗവാൻ വിഷ്ണു, മഹാലക്ഷ്മീദേവി, അവിടുന്നുരണ്ടാളുമാണീ വിശ്വത്തിൻെറ മുഴുവൻ ആത്മാവും ശരീരവും. അവിടുന്ന് ഭക്തരുടെ ആഗ്രഹങ്ങൾ മുഴുവനും വരമായി നൽകുന്നു. എൻെറയും ആഗ്രഹത്തെ നിവൃത്തിച്ചു തന്നാലും." പുംസവനമനുഷ്ടിക്കുന്ന സ്ത്രീ തൻെറ ഭർത്താവിനെയും അദ്ദേഹത്തിൽ ഭഗവൽഭാവംകണ്ട് സേവിക്കണം. ഭാര്യയോ ഭർത്താവോ ആരെങ്കിലുമൊരാൾ ഈ വ്രതമനുഷ്ഠിക്കുന്ന പക്ഷം രണ്ടു പേർക്കും ഫലസിദ്ധിയുണ്ടാവുന്നതാണ്. ഇങ്ങിനെ ഒരു വർഷം വ്രതമാചരിച്ചശേഷം അവസാന ദിവസം ഭാര്യ ഉപവസിക്കണം. ഭർത്താവ് പാലിൽ തിളപ്പിച്ച ചോറ് നെയ്യും ചേർത്ത് അർപ്പിക്കണം. എന്നിട്ട് ഭർത്താവ് ഭക്ഷണം കഴിക്കുകയും, ഭാര്യയെ ഊട്ടുകയും ചെയ്യണം. ഈ വ്രതാനുഷ്ഠാനം കൊണ്ട് ഒരുവന് ഇച്ഛാനുസരണം ഫലസിദ്ധിയുണ്ടാവുന്നു. ഇത് ഭാര്യക്കും ഏറെ ഫലപ്രദമാണ്. ദീർഘസുമംഗലീ ഭാഗ്യവും അവൾക്ക് ലഭ്യമത്രെ.